

Ocjena sigurnosti i uspješnosti poslovanja poduzeća Prostoria d.o.o.

Gorup, Lucija

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:148:518916>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International/Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-16**

Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

Preddiplomski stručni studij „Poslovna ekonomija“

OCJENA SIGURNOSTI I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA PODUZEĆA
PROSTORIA D.O.O.

ZAVRŠNI RAD

Student: Lucija Gorup

Broj indeksa autora: 0067573480

Kolegij: Uvod u analizu financijskih izvještaja

Mentor: doc.dr.sc. Ana Ježovita

Zagreb, lipanj 2021.

LUCIJA GORUP
Ime i prezime studenta/ice

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je ZAVRŠNI RAD
(vrsta rada)
isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog rada, te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

Student/ica:

U Zagrebu, 23. 06. 2021.

Lucija Gorup
(potpis)

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
1.1. Predmet i cilj rada	1
1.2. Izvori podataka i metode istraživanja.....	1
1.3. Struktura rada.....	1
2. TEMELJNA OBILJEŽJA I CILJEVI FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	2
2.1. Pojam i vrste financijskih izvještaja.....	2
2.2. Ciljevi financijskog izvještavanja	6
2.3. Okviri financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj.....	9
3. TEMELJNI INSTRUMENTI I POSTUPCI ANALIZE.....	13
3.1. Pojam i temeljne značajke analize financijskih izvještaja	13
3.2. Obilježja horizontalne i vertikalne analize	15
3.3. Pokazatelji analize financijskih izvještaja	16
4. ZNAČAJ PRERADIVAČKE DRVNE INDUSTRIJE ZA HRVATSKO GOSPODARSTVO	23
4.1. Temeljna obilježja drvne industrije.....	23
4.2. Važnost drvne industrije za gospodarstvo Republike Hrvatske	23
4.3. Mogućnosti unaprjeđenja drvne industrije	25
5. ANALIZA FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA PROSTORIA D.O.O. ZA RAZDOBLJE OD 2014. DO 2018. GODINE	28
5.1. Podaci o odabranom poduzeću	28
5.2. Horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja.....	29
5.3. Ocjena sigurnosti poslovanja	38
5.4. Ocjena uspješnosti poslovanja	42
6. ZAKLJUČAK	45

POPIS SLIKA

POPIS TABLICA

POPIS LITERATURE

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Ovim radom objašnjena su temeljna obilježja i vrste financijskih izvještaja, analiza financijskih izvještaja s teorijskog aspekta, postupci i instrumenti analize financijskih izvještaja te njihova primjena na primjeru proizvodnog poduzeća Prostoria d.o.o. Financijski izvještaji poduzeća Prostoria d.o.o. analiziraju se za razdoblje od pet godina, od 2014. do 2018. godine. Osnovni cilj rada je pomoću horizontalne i vertikalne analize godišnjih financijskih izvještaja te pojedinačnih financijskih pokazatelja ocijeniti sigurnost i uspješnost poslovanja poduzeća Prostoria d.o.o.

1.2. Izvori podataka i metode istraživanja

Korišteni izvori podataka u izradi ovog završnog rada su stručne knjige, udžbenici, znanstveni članci, zakonski propisi. Temeljni financijski izvještaji potrebni za analizu i izračun financijskih pokazatelja preuzeti su iz Registra godišnjih financijskih izvještaja Financijske agencije.

Prilikom opisivanja činjenica, obilježja financijskih izvještaja i pokazatelja analize financijskih izvještaja korištena je metoda deskripcije. Metoda analize i sinteze korištena je prilikom obrade podataka potrebnih za izračunavanje pokazatelja. Pomoću metode kompilacije preuzeta su tuđa opažanja, stavovi, zaključci i spoznaje.

1.3. Struktura rada

Završni rad sastoji se od šest ključnih cjelina te popisa literature, tablica i slika. Nakon uvodnog dijela u radu su objašnjena obilježja i svrha financijskog izvještavanja, temeljni financijski izvještaji te okvir financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj. U trećoj cjelini objašnjavaju se temeljne značajke analize financijskih izvještaja, horizontalna i vertikalna analiza te vrste financijskih pokazatelja. Četvrta cjelina obuhvaća značaj prerađivačke drvne industrije za hrvatsko gospodarstvo. U petoj cjelini je pomoću horizontalne i vertikalne analize te financijskih pokazatelja donesen zaključak o sigurnosti i uspješnosti poslovanja poduzeća Prostoria d.o.o. Nakon toga, u šestom poglavlju, doneseni su zaključci do kojih je došlo prilikom pisanja rada. Na samom kraju naveden je popis literature, tablica i priloga.

2. TEMELJNA OBILJEŽJA I CILJEVI FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Pojam i vrste financijskih izvještaja

„Računovodstvo je najznačajniji dio ukupnog informacijskog sustava i većina informacija potrebnih u procesu poslovnog odlučivanja nastaje u računovodstvu.“¹ S obzirom da su današnji uvjeti poslovanja nestabilni i neizvjesni, teško je upravljati poslovanjem poduzeća. Cilj interesnih skupina je da se poduzeće uspješno razvija, ostvaruje dobit i uvećava svoju vrijednost bez obzira na pojedinačne ciljeve.² U tom procesu poslovnog odlučivanja važne su informacije bez kojih je nemoguće donositi kvalitetne poslovne odluke.³ „Zbog toga je važno provoditi analizu financijskih izvještaja pomoću koje će se informacije iz financijskih izvještaja pretvoriti u informacije relevantne za proces poslovnog odlučivanja i upravljanja.“⁴

„Računovodstvo je bilježenje, klasificiranje i sumiranje poslovnih događaja u svrhu pružanja financijskih informacija za potrebe poslovnog odlučivanja.“⁵ „Računovodstvo je posebno važno jer prikazuje stanja i promjene na imovini poduzeća, izvorima imovine, prihode, rashode i rezultat poslovanja te na taj način omogućava kontrolu rada i upravljanja resursima. Isto tako, postojanje adekvatne evidencije omogućuje pravovremeno izvršavanje obveza, utvrđivanje slabosti u poslovanju, donošenje korektivnih mjera i sl.“⁶ O važnosti računovodstva govori i Benedikt Kotruljević u svojoj knjizi „O trgovini i savršenom trgovcu“ iz 1423.godine.⁷ U knjizi govori o posebno značajnoj ulozi knjigovođe: „Stoga opominjem svakog trgovca da se pozabavi time da zna dobro i uredno voditi knjige, a tko to ne zna, neka se dade poučiti ili neka drži sposobna i vješta mladića knjigovođu. Inače će u njegovim trgovačkim poslovima nastati pravi kaos i babilonska pometnja, a od toga se čuvaj ako ti je draga čast i tvoje imanje.“⁸

¹ Žager, K. et. al. (2016) *Računovodstvo I: Računovodstvo za neračunovođe*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 20.

² Žager, K. et. al. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 76.

³ Ibid., str. 76.

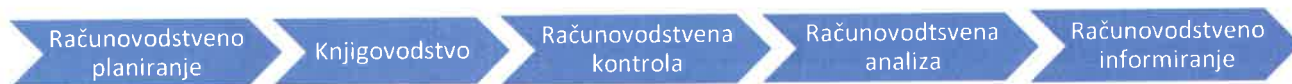
⁴ Ibid., str. 76.

⁵ Ježovita, A. (2014) *Oblikovanje modela za ocjenu kvalitete poslovanja poduzeća na temelju financijskih izvještaja*, Zagreb: Ekonomski fakultet, str. 68

⁶ Žager, K. et. al. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 87.

⁷ Ibid, str. 87.

⁸ Ibid.,str. 87.

Izvor: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., Ježovita, A., Žager, L. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str.86.

Slika 1: Tradicionalna struktura računovodstva

Slika 1 prikazuje tradicionalnu strukturu računovodstva. „Računovodstveno informiranje objedinjava računovodstveno planiranje, knjigovodstvo, računovodstvenu kontrolu i računovodstvenu analizu. Ono je najvažniji dio ukupnog informacijskog sustava i ima zadatak da računovodstvene informacije prezentira zainteresiranim korisnicima. Najvažniji oblik izvještavanja jesu temeljni financijski izvještaji, i to: bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o promjenama vlasničke glavnice, izvještaj o novčanim tokovima i bilješke uz financijske izvještaje.“⁹ Financijski izvještaji su finalni proizvod računovodstva i namijenjeni su internim i eksternim korisnicima.¹⁰ Žager i Mamić Sačer u svom djelu iz 2015. godine navode da su: „Temeljni financijski izvještaji poduzeća ogledalo poslovanja poduzeća u promatranom razdoblju pa će se ocjena sigurnosti i uspješnosti poslovanja temeljiti upravo na bilanci, računu dobiti i gubitka te izvještaju o novčanom toku.“¹¹

„Bilanca je temeljni financijski izvještaj koji prikazuje imovinu, obveze i kapital na određeni dan. U bilanci se prikazuje financijski položaj, odnosno financijska snaga poduzeća, a na koju utječu ekonomski resursi koje kontrolira poduzetnik, a prikazani su u određenom trenutku u bilanci.“¹² „Osnovni elementi bilance su imovina, obveze i kapital, a povezani su temeljnom

⁹ Žager, K. et. al. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 90.

¹⁰ Abramović, K. (2008) *Primjena hrvatskih standarda financijskog izvještavanja: s poreznim propisima*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 47.

¹¹ Žager, L., Mamić Sačer, I. (2015) *Analiza financijskih izvještaja u funkciji ocjene sigurnosti i uspješnosti poslovanja poduzeća, Računovodstvo i financije*, br. 1, str. 28.

¹² Abramović, K. (2008) *Primjena hrvatskih standarda financijskog izvještavanja: s poreznim propisima*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 48.

bilančnom jednadžbom: imovina = kapital + obveze.“¹³ „Bilanca je statična jer poput fotografije prikazuje stanje na dan na koji je pripremljena.“¹⁴ „Ona predstavlja dvostruki prikaz imovine, jednom prema pojavnom obliku i drugi put prema podrijetlu odnosno vlasničkoj pripadnosti te imovine. Dakle, bilanca ima dva dijela, aktivu i pasivu.“¹⁵ „Imovina, koja se računovodstvenim rječnikom još naziva i aktiva, je resurs koji je pod kontrolom poduzeća, koji proizlazi iz prošlih događaja i od kojeg se očekuju buduće ekonomske koristi.“¹⁶ „Prema pojavnom obliku imovina se sistematizira na materijalnu i nematerijalnu imovinu. Materijalna imovina predstavlja sve one oblike koji imaju fizički, materijalni oblik (zgrade, postrojenja, oprema, zalihe itd.), dok nematerijalni oblici (patenti, licencije, koncesije itd.) nisu okom vidljivi, ali doprinose ostvarivanju zadataka. Prema vremenu očekivane transformacije u novčani oblik imovina se dijeli na kratkotrajnu i dugotrajnu imovinu. Kratkotrajnu imovinu čini onaj dio ukupne imovine za koji se očekuje da će se pretvoriti u novčani oblik u vremenu kraćem od jedne godine, dok je dugotrajna imovina ona imovina koja u tom obliku ostaje duže vezana i očekuje se da će se pretvoriti u novac u roku dužem od godine dana.“¹⁷ „Sva imovina kojom neko poduzeće raspolaže ima svoje podrijetlo, svoj put i način pritjecanja u poduzeće, tj. izvore od kojih je pribavljena. Nabavljanjem imovine od izvora nastaju određene obveze. U bilanci, obveze i kapital dio su pasive.“¹⁸ „Ovisno o tome tko je uložio imovinu u poduzeće, da li sam vlasnik ili neki drugi poslovni subjekt, izvore imovine dijelimo prema vlasništvu na: vlastite izvore i tuđe izvore. Prema roku dospjeća razlikujemo: kratkoročne obveze, dugoročne obveze i trajne izvore. Razlika između ukupne imovine i ukupnih obveza predstavlja kapital vlasnika, i to je onaj dio imovine koji pripada vlasnicima poduzeća.“¹⁹

„Račun dobiti i gubitka prikazuje kretanje prihoda i rashoda i financijskog rezultata kroz obračunsko razdoblje. Sučeljavanjem prihoda i rashoda na kraju obračunskog razdoblja

¹³ Dečman, N. (2012) Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj, *Ekonomski pregled* 63, br. 7-8, str. 448.

¹⁴ Helfert, E. A. (1997) *Tehnike financijske analize*, sedmo izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 15.

¹⁵ Žager, K. et. al. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 93. - 94.

¹⁶ Ibid., str. 37.

¹⁷ Žager, K. et. al. (2016) *Računovodstvo I: Računovodstvo za neračunovođe*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 38. - 39.

¹⁸ Žager, K. et. al. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 99.

¹⁹ Žager, K. et. al. (2016) *Računovodstvo I: Računovodstvo za neračunovođe*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 42. – 43.

utvrđuje se financijski rezultat. Rezultat poslovanja (dobit/gubitak razdoblja) osnovna je poveznica bilance i računa dobiti i gubitka. Za razliku od bilance, uobičajeno se ističe da je račun dobiti i gubitka dinamički financijski izvještaj koji ukazuje na uspješnost poslovanja poduzeća u promatranom razdoblju.²⁰ „Uspješnost poslovanja definira se kao sposobnost ostvarivanja određenih ciljeva. Najčešći cilj koji se ističe je profitabilnost poslovanja. Osnovni elementi računa dobiti i gubitka su prihodi, rashodi i njihova razlika dobit ili gubitak.“²¹ „Prema Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja prihodi i rashodi promatraju se kroz njihov utjecaj na povećanje ili smanjenje ekonomske koristi. Prihodi, stoga, predstavljaju povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva ili povećanja sredstva ili smanjenja obveza, što ima kao posljedicu povećanje glavnice, ali ne ono u svezi s uplatama vlasnika. Rashodi predstavljaju smanjenje ekonomske koristi kroz obračunsko razdoblje u obliku odljeva ili iscrpljenja sredstava, što ima kao posljedicu smanjenje glavnice, ali ne one u svezi s raspodjelom glavnice. Razlika između prihoda i rashoda predstavlja određenu dobit ili gubitak.“²²

„Osim bilance i računa dobiti i gubitka važno je pažnju posvetiti izvještaju o novčanim tokovima koji se sastavlja na novčanoj osnovi i sadrži informacije o novčanim primicima, novčanim izdacima te čistom novčanom toku.“²³ „Izvještaj o novčanom toku prikazuje novčane primitke i novčane izdatke odvojeno za poslovne, investicijske i financijske aktivnosti tvrtke za određeno vremensko razdoblje.“²⁴ „Takvom klasifikacijom dobivaju se informacije koje korisnicima mogu poslužiti u ocjeni utjecaja tih aktivnosti na financijski položaj poduzeća kao i za procjenu budućih novčanih tokova. Na svim razinama aktivnosti promatraju se ukupni primitci i ukupni izdatci i iskazuje se njihova razlika koja se naziva čisti ili neto novčani tok. Iskazivanjem te razlike može se uočiti da li poduzeća više prima ili više troši novca po nekoj osnovi te kakav je odnos prema planiranim, očekivanim veličinama.“²⁵

²⁰ Dečman, N. (2012) Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj, *Ekonomski pregled* 63, br. 7-8, str. 448. i 449.

²¹ Žager, K. et. al. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 109.

²² Ibid., str. 110.

²³ Dečman, N. (2012) Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj, *Ekonomski pregled* 63, br. 7-8, str. 449.

²⁴ Subramanyam, K.R. (2014) *Financial Statement Analysis*, 11th edition, New York: McGraw Hill, str. 23.

²⁵ Žager, K. et. al. (2016) *Računovodstvo I: Računovodstvo za neračunovođe*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 69.

„Izvještaj o novčanim tokovima ukazuje na promjene financijskog položaja i u interakciji s ostalim izvještajima daje pravu sliku „zdravstvenog stanja“ poduzeća.“²⁶

„Izvještaj o promjenama kapitala prikazuje promjene kapitala između dva datuma bilance. Informacijska vrijednost ovog izvještaja je u prikazu promjena kapitala s naslova uplata vlasnika i zarada od poslovanja, ali i onih promjena koje za posljedicu imaju izravno povećanje/smanjenje vrijednosti kapitala kao npr. revalorizacija, tečajne razlike s osnova neto ulaganja u inozemno poslovanje i dr.“²⁷

„Bilješke uz financijske izvještaje sadrže informacije kao dopunu onima koje su prezentirane u bilanci, izvještaju o dobiti, izvještaju o promjeni glavnice i izvještaju o novčanom toku. Bilješke daju tekstualne opise ili podbrojeve stavki objavljenih i tim izvještajima i informacije o stavkama koje ne ispunjavaju uvjete za priznavanje u tim izvještajima. Bilješke trebaju sadržavati sve one informacije koje se direktno ne vide iz temeljnih izvještaja, a nužne su za njihovo razumijevanje i ocjenu poslovanja. Sastavljanje i prezentiranje dodatnih informacija u formi bilješki pridonosi kvaliteti i upotrebljivosti računovodstvenih informacija. Bilješke su značajan izvor kvalitetnih informacija potrebnih vanjskim i unutarnjim korisnicima za potpunije, jednostavnije i lakše razumijevanje podataka iz financijskih izvještaja. Bilješke uz financijske izvještaje nemaju formalno propisan sadržaj i strukturu. Bilješke sadrže mnoštvo podataka, mogu se prezentirati u obliku teksta, grafikona, tablica i sl. Važnije od forme bilješki je njihov sadržaj. Važno je da bilješke sadrže sve bitne podatke koje će omogućiti sagledavanje financijskog položaja i uspješnosti poslovanja poduzeća, a time i uspješnije donošenje poslovnih odluka.“²⁸

2.2. Ciljevi financijskog izvještavanja

„Cilj financijskog izvještavanja je informiranje zainteresiranih korisnika o financijskom položaju poduzeća i o uspješnosti poslovanja. Informirati korisnike znači predočiti im sve relevantne i istodobno pouzdane informacije u obliku i sadržaju prepoznatljivom i

²⁶ Žager, K. et. al. (2016) *Računovodstvo I: Računovodstvo za neračunovođe*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 68.

²⁷ Dečman, N. (2012) Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj, *Ekonomski pregled* 63, br. 7-8, str. 449.

²⁸ Ježovita, A. (2014) *Oblikovanje modela za ocjenu kvalitete poslovanja poduzeća na temelju financijskih izvještaja*. Zagreb: Ekonomski fakultet. str. 92. i 93.

razumljivom osobama kojima su namijenjene.“²⁹ „Tri temeljna cilja financijskog izvještavanja su:

1. Financijsko izvještavanje mora osigurati upotrebljive informacije sadašnjim i potencijalnim kreditorima i investitorima te ostalim korisnicima za donošenje racionalnih odluka o investiranju, kreditiranju, i slično. Informacija mora biti razumljiva svim korisnicima.
2. Financijsko izvještavanje mora osigurati informacije koje će pomoći sadašnjim i potencijalnim investitorima i kreditorima i ostalim korisnicima u procjenjivanju iznosa, vremena i neizvjesnosti budućih primitaka od dividendi, kamata, prodaje, i sl. Dakle, moraju se osigurati informacije o novčanim tokovima.
3. Financijsko izvještavanje mora osigurati informacije o ekonomskim resursima poduzeća, funkciji tih resursa i načinu upotrebe, efektima transakcija i promjeni resursa, o potrebama za dodatnim resursima, i sl.“³⁰

„Dakle, riječ je o tri temeljna cilja od kojih je prvi orijentiran na investitore i kreditore, drugi na novčane tokove i treći na resurse poduzeća, njihovu upotrebu i promjenu.“³¹ „Međutim, uvijek se u pozadini svih tih ciljeva nalazi neki od financijskih izvještaja. Ostvarivanje ciljeva u smislu osiguranja informacija o ekonomskim resursima ostvaruje se putem bilance. Putem izvještaja o dobiti, tj. računa dobiti i gubitka, osiguravaju se informacije o financijskom rezultatu. Za osiguranje informacija o izvorima i korištenju novčanih sredstava potreban je izvještaj o novčanim tokovima. Problematika ciljeva financijskog izvještavanja razmotrena je i u Okviru za sastavljanje i prezentiranje financijskih izvještaja međunarodnih računovodstvenih standarda, gdje se ističe: Cilj je financijskih izvještaja da pruže informaciju o financijskom položaju, uspješnosti i promjenama financijskog položaja poduzeća, što je korisno širokom krugu korisnika u donošenju ekonomskih odluka. Financijski izvještaji pripremljeni za ovu svrhu udovoljavaju uobičajenim potrebama većine korisnika.“³² „Nijedan cilj se ne može ostvariti razmatranjem samo jednog financijskog izvještaja, već je financijske

²⁹ Žager, K. et. al. (2016) *Računovodstvo I: Računovodstvo za neračunovođe*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 34.

³⁰ Ibid., str. 322.

³¹ Ibid., str. 322.

³² Ibid., str. 322.

izvještaje potrebno razmatrati kao dijelove jedinstvene cjeline.³³ Ciljevi financijskog izvještavanja nisu ostvareni ukoliko financijski izvještaji nisu objektivni i realni.³⁴

„U kontekstu ciljeva financijskog izvještavanja moguće je zaključiti da se putem financijskih izvještaja korisnicima moraju osigurati potrebne informacije za donošenje poslovnih odluka. Prema tome, problematiku ciljeva financijskog izvještavanja nužno je razmatrati u kontekstu korisnika financijskih izvještaja.³⁵ „Najznačajniji su korisnici, prije svega, investitori i kreditori, bilo da se radi o sadašnjim ili potencijalnim investitorima i kreditorima, te menadžment poduzeća. Međutim, može se govoriti i o čitavom nizu korisnika, koji se najčešće dijele u dvije skupine: eksterni i interni.“³⁶ „Eksterni korisnici financijskih izvještaja su: sadašnji i potencijalni ulagači, kreditori, vlada, vladine organizacije, kupci, dobavljači i ostali vjerovnici, burza, profesionalne institucije, stručne udruge i sl.“³⁷, a interni korisnici su: menadžment, zaposlenici i slično.³⁸ „Vlasnici poduzeća zainteresirani su za informacije koje govore o rentabilnosti ulaganja koja je povezana s rizikom ulaganja. Potencijalne kreditore i investitore zanimaju informacije o bonitetu poduzeća. Značajan korisnik financijskih izvještaja je i vlada koja mjerama ekonomske politike usmjerava cjelokupnu privredu neke države. Osim toga, vlada je zainteresirana za financijske izvještaje poduzeća i zbog porezne politike. Menadžment poduzeća, kao najznačajniji interni korisnik financijskih izvještaja, odgovara za sve ono što je zapisano u financijskim izvještajima i zainteresiran je za sve kategorije informacija iz financijskih izvještaja. Korisnici financijskih izvještaja mogu biti i zaposleni radnici u poduzeću. Njih prije svega zanimaju informacije o visini plaća i sigurnost zaposlenja.“³⁹

³³ Žager, K. et. al. (2016) *Računovodstvo I: Računovodstvo za neračunovođe*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 204-205

³⁴ Gulin, D., Perčević, H., Tušek, B., Žager, L. (2012) *Poslovno planiranje, kontrola i analiza*, drugo izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 323.

³⁵ Ibid., str.323.

³⁶ Žager, K. et. al. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 225.

³⁷ Abramović, K. (2008) *Primjena hrvatskih standarda financijskog izvještavanja: s poreznim propisima*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 47.

³⁸ Gulin, D., Perčević, H., Tušek, B., Žager, L. (2012) *Poslovno planiranje, kontrola i analiza*, drugo izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 324.

³⁹ Ibid., str. 324. – 325.

Financijski izvještaji moraju biti prilagođeni zahtjevima korisnika koji, sukladno svojim ciljevima, određuju što je važno, a računovodstvo zahtjevima korisnika mora prilagoditi prikupljanje podataka, njihovu obradu i pripremanje financijskih izvještaja.⁴⁰

2.3. Okviri financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj

Financijski izvještaji trebaju biti sastavljeni u skladu s odgovarajućim računovodstvenim načelima i standardima. „Računovodstvena načela predstavljaju pravila kojih se poduzeća trebaju pridržavati u računovodstvenom sustavu i prezentiranju računovodstvenih informacija putem financijskih izvještaja. Računovodstvena načela, kratko rečeno, mogu se opisati kao temeljna pravila koja se upotrebljavaju prilikom sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja.“⁴¹ Najvažnija računovodstvena načela su:⁴²

1. načelo troška nabave
2. načelo nastanka događaja
3. načelo sučeljavanja prihoda i rashoda
4. načelo materijalnosti
5. načelo potpunosti
6. načelo opreznosti
7. načelo dosljednosti.

„Da bi se lakše primjenjivala, načela se uobičajeno dalje razrađuju kroz računovodstvene standarde i zakonske propise.“⁴³ „Računovodstveni standardi predstavljaju detaljniju razradu računovodstvenih načela u pogledu metoda obuhvata, računovodstvenog procesiranja i prezentiranja informacija.“⁴⁴ „Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde osnovan je 1973. godine s ciljem izrade Međunarodnih računovodstvenih standarda, koji su 2004. godine promijenili naziv u Međunarodni standardi financijskog izvještavanja – MSFI“.⁴⁵ „Međunarodni standardi financijskog izvještavanja mogu biti prihvaćeni kao glavni izvor računovodstvene regulative u nekoj zemlji ili se na osnovi njih mogu donositi vlastiti

⁴⁰ Gulin, D., Perčević, H., Tušek, B., Žager, L. (2012) *Poslovno planiranje, kontrola i analiza*, drugo izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 326.

⁴¹ Ježovita, A. (2014) *Oblikovanje modela za ocjenu kvalitete poslovanja poduzeća na temelju financijskih izvještaja*. Zagreb: Ekonomski fakultet. str. 74.

⁴² Žager, K. et. al. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 225.

⁴³ Ibid., str. 158.

⁴⁴ Ibid., str. 158.

⁴⁵ Ibid., str. 160.

nacionalni standardi.⁴⁶ U pravilu, Međunarodne standarde financijskog izvještavanja u većini zemalja primjenjuju veliki poduzetnici i oni koji kotiraju na burzi.⁴⁷

„U Republici Hrvatskoj, Međunarodni računovodstveni standardi uvedeni su 1993. godine, ali zbog problema u primjeni izrađeni su vlastiti nacionalni računovodstveni standardi pod nazivom Hrvatski standardi financijskog izvještavanja – HSFI i namijenjeni su mikro, malim i srednjim poduzećima.“⁴⁸ „Hrvatski standardi financijskog izvještavanja temeljeni su na domaćoj računovodstvenoj teoriji i praksi, odrednicama Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja te na Direktivama Europske unije.“⁴⁹ „Hrvatski standardi financijskog izvještavanja su računovodstvena načela i pravila koja se primjenjuju pri sastavljanju i prezentiranju financijskih izvještaja te ih donosi Odbor za standarde financijskog izvještavanja.“⁵⁰

„Poslovanje poduzeća u Republici Hrvatskoj regulirano je nizom zakonskih propisa koji uključuju:

1. Zakon o računovodstvu
2. Zakon o reviziji
3. Zakon o trgovačkim društvima
4. Zakon o tržištu kapitala
5. Pravilnik o načinu vođenja registra godišnjih financijskih izvještaja, te načinu primanja i postupka provjere potpunosti i točnosti godišnjih financijskih izvještaja i godišnjih izvješća
6. Pravilnik o načinu i rokovima obavješćivanja Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama i osobama te vođenje evidencija od strane odvjetnika, odvjetničkih društava, javnih bilježnika, revizorskih društava i samostalnih revizora te pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju računovodstvene poslove i poslove poreznog savjetovanja.“⁵¹

⁴⁶ Žager, K. et. al. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 162.

⁴⁷ Ibid., str. 160.

⁴⁸ Ibid., str. 162.

⁴⁹ Ibid., str. 163.

⁵⁰ Narodne novine (2015) *Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja*, br. 86/2015, Zagreb: Narodne novine d.d.

⁵¹ Ježovita, A. (2014) *Oblikovanje modela za ocjenu kvalitete poslovanja poduzeća na temelju financijskih izvještaja*. Zagreb: Ekonomski fakultet. str.83.

Prema aktualnom Zakonu o računovodstvu poduzetnici se svrstavaju na „mikro, male, srednje i velike ovisno o sljedećim pokazateljima: iznos ukupne aktive, ukupni prihod i prosječni broj radnika tijekom poslovne godine.“⁵² Tablica 1 prikazuje kriterije za određivanje veličine poduzeća u Republici Hrvatskoj. Srednjim poduzetnicima smatraju se oni koji ne prelaze dva od tri navedena uvjeta postavljena za srednje poduzetnike, dok su veliki poduzetnici oni koji prelaze dva od tri uvjeta postavljena za srednje poduzetnike.⁵³

Tablica 1: Kriteriji za određivanje veličine poduzeća u Republici Hrvatskoj

	MIKRO PODUZEĆA	MALA PODUZEĆA	SREDNJA PODUZEĆA	VELIKA PODUZEĆA
Iznos ukupne aktive	< 2.600.000 kn	< 30.000.000 kn	< 150.000.000 kn	> 150.000.000 kn
Iznos ukupnog prihoda	< 5.200.000 kn	< 60.000.000 kn	< 300.000.000 kn	> 300.000.000 kn
Prosječan broj zaposlenih	<10	<50	< 250	> 250

Izvor: Narodne novine (2015) *Zakon o računovodstvu*, br. 78/2015, Zagreb: Narodne novine d.d., čl. 5.

Poduzetnik i pravne i fizičke osobe dužne su sastavljati godišnje financijske izvještaje. „Strukturu i sadržaj financijskih izvještaja propisuje ministar financija na prijedlog Odbora za standarde financijskog izvještavanja.“⁵⁴ „Godišnje financijske izvještaje čine:

1. bilanca
2. račun dobiti i gubitka
3. izvještaj o novčanim tokovima
4. izvještaj o promjenama kapitala
5. bilješke uz financijske izvještaje.⁵⁵

„Iznimka su mali poduzetnici koji trebaju sastavljati samo bilancu, račun dobiti i gubitka te bilješke uz financijske izvještaje. Zakonom je naglašeno da temeljni financijski izvještaji moraju pružiti istinit i objektivan prikaz financijskog položaja i uspješnosti poslovanja poduzetnika, a za to je odgovorna osoba ovlaštena za zastupanje poduzetnika.“⁵⁶

Prema Zakonu o računovodstvu poduzetnik je, uz financijske izvještaje, dužan izraditi i godišnje izvješće. „Godišnje izvješće obuhvaća objektivan prikaz razvoja i rezultata

⁵² Narodne novine (2015) *Zakon o računovodstvu*, br. 78/2015, Zagreb: Narodne novine d.d., čl. 5.

⁵³ Narodne novine (2015) *Zakon o računovodstvu*, br. 78/2015, Zagreb: Narodne novine d.d., čl. 5.

⁵⁴ Ježovita, A. (2014) *Oblikovanje modela za ocjenu kvalitete poslovanja poduzeća na temelju financijskih izvještaja*. Zagreb: Ekonomski fakultet, str. 85.

⁵⁵ Narodne novine (2015) *Zakon o računovodstvu*, br. 78/2015, Zagreb: Narodne novine d.d., čl. 19.

⁵⁶ Ježovita, A. (2014) *Oblikovanje modela za ocjenu kvalitete poslovanja poduzeća na temelju financijskih izvještaja*. Zagreb: Ekonomski fakultet, str. 85.

poslovanja poduzeća i njegovog položaja, zajedno s opisom glavnim rizika i neizvjesnosti s kojima se on suočava, te obavijesti o zaštiti okoliša i o radnicima ako je to potrebno za razumijevanje razvoja, rezultata poduzetnika i njegova položaja.“⁵⁷

„Poduzeća su dužna dostaviti godišnje financijske izvještaje, godišnje izvješće, revizorsko izvješće ako su obveznici obavljanja revizije financijskih izvještaja te konsolidirane financijske izvještaje ako su obveznici sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja Financijskoj agenciji radi njihove javne objave.“⁵⁸ „Uz izvještaje poduzeća su Financijskoj agenciji dužna dostaviti i odluku o utvrđivanju godišnjih financijskih izvještaja te prijedlog odluke o raspodjeli dobiti ili pokriću gubitka. Izvještaje je potrebno dostaviti najkasnije u roku od četiri mjeseca od zadnjeg dana poslovne godine.“⁵⁹

Godišnji financijski izvještaji svih poduzeća koja su obveznici njihova sastavljanja dostupni su širokoj javnosti putem Registra godišnjih financijskih izvještaja.⁶⁰ „Registar godišnjih financijskih izvještaja sadržava podatke o financijskom položaju i uspješnosti poslovanja poduzeća.“⁶¹ Financijska agencija dužna je, u ime Ministarstva financija, voditi Registar. „Financijska agencija dužna je podatke unijeti u Registar financijskih izvještaja i javno prikazati na mrežnim stranicama u roku od 30 dana od zaprimanja godišnjeg financijskog izvještaja od poduzetnika.“⁶² „Mrežne stranice moraju biti postavljene tako da je svima neograničeno i besplatno omogućen uvid u podatke iz izvještaja.“⁶³ „Podatke iz izvještaja Financijska agencija dužna je čuvati jedanaest godina od dana zaprimanja od poduzetnika.“⁶⁴

⁵⁷ Ježovita, A. (2014) *Oblikovanje modela za ocjenu kvalitete poslovanja poduzeća na temelju financijskih izvještaja*. Zagreb: Ekonomski fakultet, str. 86.

⁵⁸ Ibid., str. 86.

⁵⁹ Narodne novine (2015) *Zakon o računovodstvu*, br. 78/2015, Zagreb: Narodne novine d.d., čl. 30.

⁶⁰ Ježovita, A. (2014) *Oblikovanje modela za ocjenu kvalitete poslovanja poduzeća na temelju financijskih izvještaja*. Zagreb: Ekonomski fakultet, str. 87.

⁶¹ Narodne novine (2015) *Zakon o računovodstvu*, br. 78/2015, Zagreb: Narodne novine d.d., čl. 33.

⁶² Ibid, čl. 34.

⁶³ Ibid, čl. 33.

⁶⁴ Ibid, čl. 34.

3. TEMELJNI INSTRUMENTI I POSTUPCI ANALIZE

3.1. Pojam i temeljne značajke analize financijskih izvještaja

„Da bi se ocijenila kvaliteta poslovanja poduzeća, potrebne su brojne informacije. Financijski izvještaji sadrže informacije o financijskom položaju u određenom trenutku, ali i uspješnosti poslovanja prošlih godina.“⁶⁵ „Svi financijski izvještaji moraju se promatrati povezano i ovisno jedan o drugome da korisnici računovodstvenih informacija ne bi dobili pogrešnu sliku o kvaliteti poslovanja poduzeća.“⁶⁶

„Analiza financijskih izvještaja teži pogledu u budućnost i naglašavanju onih aspekata poslovanja koji su kritični za preživljavanje, a to su prije svega, sigurnost i uspješnost poslovanja.“⁶⁷ „Analiza financijskih izvještaja usmjerena je na kvantitativne financijske informacije i zbog toga se često naziva još i financijskom analizom.“⁶⁸ „Obično se smatra da postoje tri aktivnosti koje opredjeljuju postanak i razvoj analize financijskih izvještaja. To su: financijsko upravljanje, upravljačko računovodstvo i financijsko računovodstvo. Ističe se da je računovodstvo „jezik poslovanja“, a financijska analiza, koja se temelji na računovodstvu i financijskom računovodstvu, omogućava primjenu tog jezika u svim poslovnim situacijama.“⁶⁹

„Osnovna zadaća analize financijskih izvještaja je omogućiti razumijevanje financijskih izvještaja ili preciznije rečeno razumijevanje poslovanja koje je zapisano u financijskim izvještajima. Često se ističe kako se kvaliteta informacija prikazanih u financijskim izvještajima može povećati postupkom analize financijskih izvještaja.⁷⁰ Analiza financijskih izvještaja može se opisati kao „proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u upotrebljive informacije

⁶⁵ Dečman, N. (2012) Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj, *Ekonomski pregled* 63, br. 7-8, str. 449.

⁶⁶ Ibid, str. 449-450.

⁶⁷ Žager, L., Mamić Sačer, I. (2015) Analiza financijskih izvještaja u funkciji ocjene sigurnosti i uspješnosti poslovanja poduzeća, *Računovodstvo i financije*, br. 1, Zagreb, str. 28

⁶⁸ Žager, K. et. al. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 36.

⁶⁹ Gulin, D., Perčević, H., Tušek, B., Žager, L. (2012) *Poslovno planiranje, kontrola i analiza*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 343.

⁷⁰ Dečman, N. (2012) Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj, *Ekonomski pregled* 63, br. 7-8, str. 450.

relevantne za upravljanje.“⁷¹ Također, zadatak analize financijskih izvještaja je prepoznati i iskoristiti prednosti poduzeća te uvidjeti slabosti i poduzeti korektivne akcije.⁷²

Analiza financijskih izvještaja ima neke nedostatke i ograničenja. Naime, „informacije koje proizlaze iz analize su uglavnom financijske te nisu sveobuhvatne i ne uzimaju u obzir cjelokupno poslovanje poduzeća.“⁷³ „Uočeni nedostatak analize financijskih izvještaja kao preduvjeta procesa upravljanja ne eliminira tu analizu iz pripreme informacija za potrebe upravljanja, ali prilikom prosuđivanja njezina značenja potrebno je voditi računa i o tom ograničenju koje proizlazi iz parcijalnog pristupa problematici upravljanja.“⁷⁴

Informacije iz analize financijskih izvještaja najviše koristi menadžment poduzeća, ali koriste ih i ostali korisnici poput investitora, revizora, analitičara spajanja i akvizicije poduzeća te ostali zainteresirani korisnici.⁷⁵

„Uobičajena analitička sredstva i postupci koji se koriste u analizi financijskih izvještaja jesu:

- komparativni financijski izvještaji
- strukturni financijski izvještaji
- analiza pomoću pokazatelja
- specijalne analize.“⁷⁶

Komparativni financijski izvještaji služe za provedbu horizontalne analize, dok strukturni financijski izvještaji služe za provedbu vertikalne analize. „Problematika analize financijskih izvještaja, sasvim sigurno, ne iscrpljuje se postupkom horizontalne i vertikalne analize. U tom kontekstu najznačajniji su pokazatelji analize financijskih izvještaja.“⁷⁷ Pokazatelji analize financijskih izvještaja dijele se na pokazatelje sigurnosti i na pokazatelje uspješnosti poslovanja. Postupci horizontalne i vertikalne analize te analize pomoću pokazatelja objašnjeni su u nastavku poglavlja.

⁷¹ Gulin, D., Perčević, H., Tušek, B., Žager, L. (2012) *Poslovno planiranje, kontrola i analiza*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 343.

⁷² Žager, K. et. al. (2016) *Računovodstvo I: Računovodstvo za neračunovođe*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 223.

⁷³ Ibid., str. 223.

⁷⁴ Ibid., str. 223.

⁷⁵ Ibid., str. 223.

⁷⁶ Žager, K. et. al. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 37

⁷⁷ Gulin, D., Perčević, H., Tušek, B., Žager, L. (2012) *Poslovno planiranje, kontrola i analiza*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 345.

3.2. Obilježja horizontalne i vertikalne analize

Kao što je već spomenuto u prošlom poglavlju, komparativni izvještaji su jedni od analitičkih postupaka koji se koriste u analizi financijskih izvještaja. „Komparativni financijski izvještaji služe kao podloga za provedbu horizontalne analize i mogu se razmatrati u kontekstu uspoređivanja.“⁷⁸ „Analiza financijskih izvještaja koja omogućava uspoređivanje podataka kroz duže vremensko razdoblje, kako bi se otkrile tendencije i dinamika promjena pojedinih bilančnih pozicija, uobičajeno se naziva horizontalnom analizom.“⁷⁹ „Promjene se mogu izraziti u apsolutnim ili relativnim iskazima, na način da se promatraju promjene pozicija financijskih izvještaja iz godine u godinu ili se koristi usporedba s baznom godinom. Nije nevažno spomenuti da je potrebno analizirati više godina kako bi rezultati analize bili što vjerodostojniji. Usporedbom izvještaja prethodnih razdoblja menadžment bi morao moći uočiti trendove te sukladno tome i pravodobno reagirati. Također bi morao i poduzeti odgovarajuće korektivne akcije ako su trendovi poslovanja negativni kako se poslovanje poduzeća ne bi dodatno ugrozilo.“⁸⁰ Dakle, na temelju provedene horizontalne analize moguće je utvrditi unapređuje li poduzeće svoje poslovanje, odnosno povećava li se ili smanjuje sigurnost i uspješnost poslovanja.

„Za provedbu vertikalne analize potrebna je podloga u obliku strukturnih financijskih izvještaja.“⁸¹ „Vertikalna analiza podrazumijeva međusobno uspoređivanje pozicija financijskih izvještaja sa pripadajućom ukupnom veličinom u jednoj godini.“⁸² „Uobičajeno je da se kod bilance aktiva i pasiva izjednače sa 100, a sve ostale pozicije aktive, odnosno pasive prikazuju u postotnom udjelu ukupne aktive/pasive. U računu dobiti i gubitka najčešće se ukupni prihodi izjednačavaju sa 100, a kod izvještaja o novčanom toku se kao usporedna veličina uzima visina ostvarenih ukupnih primitaka u promatranom razdoblju.“⁸³ „U kontekstu ocjene poslovanja provedbom vertikalne financijske analize na temelju strukturnih financijskih izvještaja važno je napomenuti da su tako pripremljeni izvještaji usmjereni na dva važna aspekta:

⁷⁸ Žager, K. et. al. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 268.

⁷⁹ Ibid., str. 272.

⁸⁰ Dečman, N. (2012) Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj, *Ekonomski pregled* 63, br. 7-8, str. 450.

⁸¹ Žager, K. et. al. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 224.

⁸² Ibid., str. 275.

⁸³ Dečman, N. (2012) Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj, *Ekonomski pregled* 63, br. 7-8, str. 450-451.

1. razmatranje izvora imovine poduzeća koji mogu biti tuđi izvori (kratkoročne i dugoročne obveze) i vlastiti izvori (vlasnička glavnica)
2. razmatranje strukture imovine koja se prije svega odnosi na omjer kratkotrajne i dugotrajne imovine koji je prije svega određen djelatnošću koju poduzeće obavlja.“⁸⁴

Postupcima horizontalne i vertikalne analize moguće je mnogo toga saznati o poslovanju određenog poduzeća. Međutim, za analizu cjelokupnog poslovanja poduzeća potrebno je računati i pokazatelje analize financijskih izvještaja, koji će biti navedeni i objašnjeni u nastavku poglavlja.

3.3. Pokazatelji analize financijskih izvještaja

„Općenito promatrano pokazatelj je ono po čemu se može dobiti slika o nečemu, odnosno pokazatelj predstavlja znak, indikator, izraz nečega.“⁸⁵ „Promatrano s ekonomskog aspekta pokazatelj je racionalni ili odnosni broj, što podrazumijeva da se jedna ekonomska veličina stavlja u odnos (dijeli) s drugom ekonomskom veličinom“.⁸⁶ „Financijski pokazatelji, s obzirom na vremensku dimenziju, u osnovi se mogu podijeliti na dvije skupine. Jedna skupina financijskih pokazatelja obuhvaća razmatranje poslovanja poduzeća unutar određenog vremenskog razmaka (najčešće je to godina dana) i temelji se na podacima iz izvještaja o dobiti (računa dobiti i gubitka), a druga skupina financijskih pokazatelja odnosi se na točno određeni trenutak koji se podudara s trenutkom sastavljanja bilance i govori o financijskom položaju poduzeća u tom trenutku. Pokazatelje obično promatramo kao nositelje informacija koje su potrebne za upravljanje poslovanjem i razvojem poduzeća. Dakle, pokazatelji se formiraju i izračunavaju upravo zbog toga da bi se stvorila informacijska podloga za donošenje poslovnih odluka.“⁸⁷ Ovisno o tome koje odluke se žele donositi pojedinačni financijski pokazatelji dijele se u šest skupina:

1. pokazatelji likvidnosti
2. pokazatelji zaduženosti
3. pokazatelji aktivnosti
4. pokazatelji ekonomičnosti

⁸⁴ Žager, K. et. al. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 276.

⁸⁵ Ježovita, A. (2014) *Oblikovanje modela za ocjenu kvalitete poslovanja poduzeća na temelju financijskih izvještaja*. Zagreb: Ekonomski fakultet, str. 125.

⁸⁶ Ibid., str. 125.

⁸⁷ Žager, K. et. al. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 43.

5. pokazatelji profitabilnosti

6. pokazatelji investiranja.⁸⁸

„Također, navedenu podjelu po skupinama pokazatelja moguće je dodatno suziti pa se govori, s jedne strane, o pokazateljima sigurnosti poslovanja, a s druge, o pokazateljima uspješnosti poslovanja. Pokazateljima sigurnosti poslovanja smatraju se pokazatelji likvidnosti i zaduženosti, dok se pokazateljima uspješnosti poslovanja smatraju pokazatelji ekonomičnosti i profitabilnosti. Pokazatelji aktivnosti mogu se promatrati u kontekstu i sigurnosti i uspješnosti poslovanja.“⁸⁹ „Kriteriji sigurnosti i uspješnosti, u kratkom su roku, u pravilu, suprotstavljeni. Međutim, dugoročno gledano sigurnost uvjetuje uspješnost, i obrnuto.“⁹⁰

Sigurnost predstavlja pouzdanje, uvjerenje i čvrstinu, a promatrano s ekonomskog aspekta, sigurnost predstavlja financijsku stabilnost poduzeća i sigurnost uloženog kapitala.⁹¹ Kao što je već spomenuto sigurnost poslovanja poduzeća može se ocijeniti pomoću pokazatelja likvidnosti, zaduženosti i aktivnosti.

„Pokazatelji likvidnosti mjere sposobnost poduzeća da podmiruje svoje kratkoročne obveze o njihovom dospijeću.“⁹² „Pojam likvidnosti označava svojstvo imovine ili njezinih dijelova da se mogu brzo i bez gubitaka pretvoriti u novac.“⁹³ Najznačajniji pokazatelji likvidnosti su: „koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent tekuće likvidnosti i koeficijent financijske stabilnosti.“⁹⁴ „Svi navedeni pokazatelji izračunavaju se na temelju podatka iz bilance.“⁹⁵

⁸⁸ Žager, K. et. al. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 44.

⁸⁹ Ježovita, A. (2014) *Oblikovanje modela za ocjenu kvalitete poslovanja poduzeća na temelju financijskih izvještaja*. Zagreb: Ekonomski fakultet. str. 130-131.

⁹⁰ Gulin, D., Tušek, B., Žager, L. (2012) *Poslovno planiranje, kontrola i analiza*, drugo izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 347-348.

⁹¹ Ježovita, A. (2014) *Oblikovanje modela za ocjenu kvalitete poslovanja poduzeća na temelju financijskih izvještaja*. Zagreb: Ekonomski fakultet. str. 131.

⁹² Žager, K. et. al. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 44.

⁹³ Ježovita, A. (2014) *Oblikovanje modela za ocjenu kvalitete poslovanja poduzeća na temelju financijskih izvještaja*. Zagreb: Ekonomski fakultet. str. 133.

⁹⁴ Žager, K. et. al. (2016) *Računovodstvo I: Računovodstvo za neračunovođe*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 227.

⁹⁵ Žager, K. et. al. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 45.

Tablica 2: Pokazatelji likvidnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent trenutne likvidnosti	novac	kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti	novac + kratkotrajna potraživanja	kratkoročne obveze
Koeficijent tekuće likvidnosti	kratkotrajna imovina	kratkoročne obveze
Koeficijent financijske stabilnosti	dugotrajna imovina	kapital + dugoročne obveze

Izvor: Žager, L., Mamić Sačer, I. (2015) Analiza financijskih izvještaja u funkciji ocjene sigurnosti i uspješnosti poslovanja poduzeća, Računovodstvo i financije, br. 1., str.31.

„Zaduženost je stanje onoga koji je zadužen, a zadužiti znači opteretiti dugom, odnosno zadužiti se znači načiniti dug, uzeti na dug.“⁹⁶ Izvori imovine prema vlasništvu dijele se na tuđe i vlastite izvore. „Resursi, odnosno imovina poduzeća kojom poduzeće raspolaže mora biti usmjerena stvaranju budućih ekonomskih koristi.“⁹⁷ „Buduća ekonomska korist utjelovljena u imovini jest potencijal da se doprinese, izravno ili neizravno, priljevu novca i novčanih ekvivalenata u poduzeće. Upravo u budućoj ekonomskoj koristi očituje se svrha korištenja tuđih izvora financiranja, tj. tuđega kapitala.“⁹⁸ Pasiva bilance predstavlja temelj za ocjenu zaduženosti poduzeća.⁹⁹ Najčešći pokazatelji zaduženosti poduzeća prikazani su u Tablici 3.

Tablica 3: Pokazatelji zaduženosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent zaduženosti	ukupne obveze	ukupna imovina
Koeficijent vlastitog financiranja	kapital i rezerve	ukupna imovina
Koeficijent financiranja	ukupne obveze	kapital i rezerve
Pokriće troškova kamata	zarade prije kamata i poreza	rashodi od kamata
Faktor zaduženosti	ukupne obveze	zadržana dobit + troškovi amortizacije

Izvor: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., Ježovita, A., Žager, L. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, 4.izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovoda i financijskih djelatnika, str.49.

⁹⁶ Ježovita, A. (2014) *Oblikovanje modela za ocjenu kvalitete poslovanja poduzeća na temelju financijskih izvještaja*. Zagreb: Ekonomski fakultet. str. 140.

⁹⁷ Ježovita, A. (2015) *Mogućnosti ocjene kvalitete zaduženosti poduzeća primjenom financijskih pokazatelja profitabilnosti*, Mostar: Zbornik radova Ekonomskog fakulteta, br. posebno izdanje, str. 159-160.

⁹⁸ Ježovita, A., Žager, L. (2014) *Ocjena zaduženosti poduzeća pokazateljima profitabilnosti*, Zagreb: Zbornik Ekonomskog fakulteta, br. 1, str. 2.

⁹⁹ Ibid., str. 2.

„Pokazatelji aktivnosti mogu se smatrati i pokazateljima sigurnosti i pokazateljima uspješnosti.“¹⁰⁰ „Pokazatelji aktivnosti poznati su pod nazivom koeficijenti obrta koji se izračunavaju kao omjeri prometa (prihoda) i prosječnog stanja određenih dijelova imovine.“¹⁰¹

„Najznačajniji pokazatelji aktivnosti su: koeficijent obrta ukupne imovine, koeficijent obrta kratkotrajne imovine, koeficijent obrta potraživanja i trajanje naplate potraživanja.“¹⁰²

Tablica 4: Pokazatelji aktivnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent obrta ukupne imovine	ukupni prihod	ukupna imovina
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	ukupni prihod	kratkotrajna imovina
Koeficijent obrta potraživanja	prihodi od prodaje	potraživanja
Trajanje naplate potraživanja u danima	broj dana u godini (365)	koeficijent obrta potraživanja

Izvor: Žager, L., Mamić Sačer, I. (2015) Analiza financijskih izvještaja u funkciji ocjene sigurnosti i uspješnosti poslovanja poduzeća, *Računovodstvo i financije*, br. 1., str.32.

Pokazatelji ekonomičnosti pripadaju skupini pokazatelja koji ocjenjuju uspješnost poslovanja poduzeća. „Ekonomičnost je poslovanje kojim se uz najniže troškove postiže najviši učinak.“¹⁰³ „Pokazatelji ekonomičnosti prikazuju omjer prihoda i rashoda te se pomoću njih ocjenjuje koliko se prihoda ostvaruje po jedinici rashoda, stoga predstavljaju mjeru djelotvornosti poslovanja.“¹⁰⁴ Podaci za izračun pokazatelja aktivnosti dostupni su u računu dobiti i gubitka. Poželjno je da pokazatelji ekonomičnosti budu što veći brojevi jer je to znak da poduzeće dobro, odnosno uspješno posluje.¹⁰⁵ Prilikom ocjenjivanja ekonomičnosti poslovanja najčešće se računaju pokazatelji koji su navedeni u Tablici 5.

¹⁰⁰ Žager, K. et. al. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 45.

¹⁰¹ Ibid., str. 50.

¹⁰² Žager, K. et. al. (2016) *Računovodstvo I: Računovodstvo za neračunovođe*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 227 i 228.

¹⁰³ Ježovita, A. (2014) *Oblikovanje modela za ocjenu kvalitete poslovanja poduzeća na temelju financijskih izvještaja*. Zagreb: Ekonomski fakultet. str. 154.

¹⁰⁴ Žager, K. et. al. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 51.

¹⁰⁵ Ježovita, A. (2014) *Oblikovanje modela za ocjenu kvalitete poslovanja poduzeća na temelju financijskih izvještaja*. Zagreb: Ekonomski fakultet. str. 154.

Tablica 5: Pokazatelji ekonomičnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	ukupni prihodi	ukupni rashodi
Ekonomičnost poslovanja	poslovni prihodi	poslovni rashodi
Ekonomičnost prodaje	prihodi od prodaje	rashodi od prodaje
Ekonomičnost financiranja	financijski prihodi	financijski rashodi
Ekonomičnost ostalih poslovnih aktivnosti	ostali poslovni prihodi	ostali poslovni rashodi

Izvor: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., Ježovita, A., Žager, L. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, 4.izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str.52.

U skupinu pokazatelja koji ocjenjuju uspješnost poslovanja poduzeća, uz pokazatelje ekonomičnosti, pripadaju i pokazatelji profitabilnosti. „Profitabilnost odražava konkurentsku poziciju na tržištu, a samim time i kvalitetu menadžmenta poduzeća. Pokazatelji profitabilnosti mjere uspjeh ostvarivanja zarada poduzeća. Ukazuju na veličinu neto dobiti koju ostvaruje poduzeće u odnosu na veličinu angažirane imovine, odnosno na veličinu ostvarenog ukupnog prihoda poduzeća.“¹⁰⁶ „U kontekstu pokazatelja profitabilnosti uobičajeno se razmatraju pokazatelji marže profita, rentabilnost ukupne imovine i rentabilnost vlastitog kapitala.“¹⁰⁷ Tablica 6 prikazuje navedene pokazatelje i formule za izračun istih.

Tablica 6: Pokazatelji profitabilnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Neto marža profita	neto dobit + rashodi od kamata	ukupni prihodi
Bruto marža profita	dobit prije poreza + rashodi od kamata	ukupni prihodi
Neto rentabilnost imovine	neto dobit + rashodi od kamata	ukupna imovina
Bruto rentabilnost imovine	dobit prije poreza + rashodi od kamata	ukupna imovina
Rentabilnost vlastitog kapitala	neto dobit	kapital i rezerve

Izvor: Žager, K., Tušek, B., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., Žager, L. (2016) *Računovodstvo I: Računovodstvo za neračunovođe*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str.228.

¹⁰⁶ Ježovita, A. (2014) *Oblikovanje modela za ocjenu kvalitete poslovanja poduzeća na temelju financijskih izvještaja*. Zagreb: Ekonomski fakultet. str. 158.

¹⁰⁷ Žager, K., et. al. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 52.

Još jedna skupina pokazatelja pripada skupini koja mjeri uspješnost poslovanja poduzeća. Naime, riječ je o pokazateljima investiranja koji mjere uspješnost ulaganja u dionice poduzeća.¹⁰⁸ Općenito, radi se o običnim dionicama. Kako bi se izračunali pokazatelji investiranja potrebni su podaci iz financijskih izvještaja, ali i podaci o dionicama kao na primjer broj dionica i njihova tržišna vrijednost.¹⁰⁹ Najčešće se izračunavaju sljedeći pokazatelji: „dobit po dionici, dividenda po dionici, odnos isplate dividendi, odnos cijene i dobiti po dionici, ukupna rentabilnost dionice i dividendna rentabilnost dionice.“¹¹⁰

Tablica 7: Pokazatelji investiranja

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Dobit po dionici (EPS)	neto dobit	broj dionica
Dividenda po dionici (DPS)	dio neto dobiti za dividende	broj dionica
Odnos isplate dividendi (DPR)	dividenda po dionici (DPS)	dobit po dionici (EPS)
Odnos cijene i dobiti po dionici (P/E)	tržišna cijena dionice (PPS)	dobit po dionici (EPS)
Ukupna rentabilnost dionice	dobit po dionici (EPS)	tržišna cijena dionice (PPS)
Dividendna rentabilnost dionice	dividenda po dionici (DPS)	tržišna cijena dionice (PPS)

Izvor: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., Ježovita, A., Žager, L. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, 4. izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str.56.

Može se zaključiti da su potrebne brojne informacije kako bi se ocijenila kvaliteta poslovanja poduzeća koja podrazumijeva sigurno i uspješno poslovanje. Financijski izvještaji sadrže informacije o financijskom položaju i uspješnosti poslovanja. Kako bi se povećala kvaliteta informacija prikazanih u financijskim izvještajima potrebno je provesti postupak analize financijskih izvještaja. Valja naglasiti da je „alate, tehnike i postupke analize financijskih izvještaja potrebno promatrati u međuovisnosti jer bi izdvajanje bilo koje informacije iz konteksta moglo dovesti korisnike do zablude glede ocjene kvalitete poslovanja.“¹¹¹ „Jedan od instrumenata pomoću kojih se provodi analiza financijskih izvještaja je analiza pomoću

¹⁰⁸ Žager, K. et. al. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 55.

¹⁰⁹ Ibid., str. 55.

¹¹⁰ Žager, K. et. al. (2016) *Računovodstvo I: Računovodstvo za neračunovođe*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 228.

¹¹¹ Dečman, N. (2012) Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj, *Ekonomski pregled* 63, br. 7-8, str. 451.

pokazatelja. Ukoliko se financijski pokazatelji pravilno interpretiraju oni predstavljaju polaznu točku u ocjeni sigurnosti i uspješnosti poslovanja.“¹¹²

¹¹² Dečman, N. (2012) Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj, *Ekonomski pregled* 63, br. 7-8, str. 451.

4. ZNAČAJ PRERAĐIVAČKE DRVNE INDUSTRIJE ZA HRVATSKO GOSPODARSTVO

4.3. Temeljna obilježja drvne industrije

Šuma predstavlja jedno od najvažnijih prirodnih bogatstava Republike Hrvatske na čijoj se osnovi razvilo šumarstvo, a potom i drvna industrija. Prema podacima Hrvatskih šuma, površina šuma i šumskih zemljišta Republike Hrvatske iznosi 2 759 039 hektara, što čini 49,3% kopnene površine države.¹¹³ „Od toga je 2 097 318 hektara u vlasništvu Republike Hrvatske, dok je 661 721 hektara u vlasništvu privatnih šumoposjednika.“¹¹⁴

Drvna industrija je grana prerađivačke industrije koja se bavi preradom drva i proizvodnjom namještaja. Prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti iz 2007. godine, djelatnosti drvne industrije podijeljene su u tri kategorije:¹¹⁵

- Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pleterskih materijala - odjeljak 16
- Proizvodnja papira i proizvoda od papira - odjeljak 17
- Proizvodnja namještaja - odjeljak 31.

„Podjela na tri kategorije odjeljka zapravo oslikava razinu obrade, odnosno gotovosti proizvoda, od primarne proizvodnje trupaca do izrade finalnih proizvoda od trupaca.“¹¹⁶

4.2. Važnost drvne industrije za gospodarstvo Republike Hrvatske

Republika Hrvatska je zemlja koja ima potencijala za razvoj raznih industrija zahvaljujući prirodnim bogatstvima. Jedan od najznačajnijih i najstarijih gospodarskih sektora u Republici Hrvatskoj je sektor drvne industrije. „Šumarstvo i drvna industrija koja koristi primarne proizvode šumarstva su nedvojbeno značajan resurs u hrvatskom gospodarstvu. Međutim, značaj treba kvantificirati u terminima zaposlenosti, utjecaja na ukupni bruto domaći proizvod, ukupnu vrijednost proizvodnje, ukupnu bruto dodanu vrijednost, kao i kroz intermedijarne potrošnje svih ostalih sektora gospodarstva koji su u lancu proizvodnje

¹¹³ Hrvatske šume d.o.o., *Šume u Hrvatskoj*. Dostupno na: <https://www.hrsume.hr/index.php/hr/ume/opcenito/sumeuhrv> (Datum pristupa: 09.04.2021).

¹¹⁴ Hrvatske šume d.o.o., *Šume u Hrvatskoj*. Dostupno na: <https://www.hrsume.hr/index.php/hr/ume/opcenito/sumeuhrv> (Datum pristupa: 09.04.2021).

¹¹⁵ Narodne novine (2007) Odluka o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti. Zagreb: Narodne novine d.d.

¹¹⁶ Lovrinčević, Ž., Mikulić, D. (2014). Utjecaj šumarstva i drvne industrije na gospodarstvo Hrvatske. *Šumarski list*, Vol. 138. No. 11-12., str. 552. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr> . (Datum pristupa 9.04.2021.)

povezani sa šumarstvom i drvnom industrijom.¹¹⁷ Zahvaljujući dugogodišnjoj tradiciji i kvalitetnoj sirovinskoj osnovici, prerada drva i proizvodnja namještaja imaju mnoge prednosti.¹¹⁸ Lovrinčević i Mikulić kao osnovne značajke i prednosti drvne industrije ističu:¹¹⁹

- vrlo visok udio kvalitetne, domaće sirovine,
- trajnu izvoznu usmjerenost,
- dugoročnu tendenciju rasta potražnje i
- regionalnu disperziranost.

Osim toga, „prerada drva i proizvodnja namještaja imaju značajnu ulogu u nacionalnom gospodarstvu koja se primarno ogleda u sljedećem:

- poslovni subjekti raspoređeni su po ruralnim područjima i tako zauzimaju značajno mjesto u konceptu ruralnog razvoja
- prema prosječnom broju zaposlenih po jednom poslovnom subjektu, djelatnosti imaju obilježje malog gospodarstva koje je nositelj zapošljavanja i ravnomjernog regionalnog razvoja
- uporaba drva ima poseban značaj za razvoj zelenog gospodarstva i zelenih tehnologija
- unatoč zapošljavanju velikog broja radnika i značaju u međunarodnoj razmjeni države, djelatnosti trenutno ostvaruju nisku dodanu vrijednost, što ostavlja veliki prostor za poboljšanje u ovom segmentu poslovnih rezultata.¹²⁰

„Djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja svrstane su u kategoriju tzv. djelatnosti pokretača hrvatskog gospodarstva.“¹²¹ Drvna industrija zapošljava mnogo radnika, što je

¹¹⁷ Lovrinčević, Ž., Mikulić, D. (2014) Utjecaj šumarstva i drvne industrije na gospodarstvo Hrvatske. *Šumarskilist*, 138 (11-12). str. 551. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr>. (Datum pristupa 09.04.2021.)

¹¹⁸ Hrvatska gospodarska komora (2020) Drvna industrija i proizvodnja namještaja u Republici Hrvatskoj – analiza izvoznih mogućnosti. Zagreb. Dostupno na: https://cms.digitalnakomora.hr/sites/default/files/2020-12/Analiza%20izvoznih%20mogu%C4%87nosti%20-%20drvni%20sektor_0.pdf (datum pristupa: 10.03.2021.)

¹¹⁹ Lovrinčević, Ž., Mikulić, D. (2014) Utjecaj šumarstva i drvne industrije na gospodarstvo Hrvatske. *Šumarskilist*, 138 (11-12). str. 552. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr>. (Datum pristupa 09.04.2021.)

¹²⁰ Ministarstvo poljoprivrede (2017) *Strategija razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske 2017-2020 s akcijskim planom provedbe 2017-2020*. Zagreb: Vlada Republike Hrvatske, str. 2. Dostupno na:

https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/sume/drvna_industrija/strateski_operativni_dokumenti/Strategija_razvoja_prerade_drva_akcijski_2017-2020.pdf (datum pristupa: 12.04.2021.)

¹²¹ Ibid., str. 552.

„10% od ukupno zaposlenih radnika u prerađivačkoj industriji i 1,8% od ukupno zaposlenog stanovništva Republike Hrvatske.“¹²²

Drvni sektor u Republici Hrvatskoj je tradicionalno izvozno orijentirani sektor te ostvaruje oko 8% ukupne robne razmjene Republike Hrvatske s inozemstvom.¹²³ Najveći udio izvoza drvnog sektora odnosi se na drvo kao sirovinu i proizvode od drva niže vrste te je to jedan od najvećih nedostataka drvnog sektora Republike Hrvatske. Da bi se zadovoljila struktura izvoza potrebno je povećati izvoz namještaja i proizvoda više dodane vrijednosti.¹²⁴ „Vodeće izvozno tržište za hrvatske proizvode je Italija s udjelom od 21%, Njemačka s 13% i Slovenija s 10% ukupnog izvoza.“¹²⁵

4.4. Mogućnosti unaprjeđenja drvne industrije

Unatoč bogatstvu kvalitetne, domaće sirovine, Hrvatska ne postiže dostatne kapacitete u proizvodnji proizvoda od drva, a osobito ne u proizvodnji namještaja. Postoji niz ograničenja koji su prisutni duže vremensko razdoblje, a koji negativno utječu na razvoj drvne industrije. Također, na razvoj drvne industrije, ali i cjelokupnog gospodarstva Republike Hrvatske negativno utječu i opće strukturne neravnoteže, poput „promjene realnog efektivnog tečaja kune, javne potrošnje, pravne nesigurnosti, administrativnih zapreka i relativno skupog kapitala.“¹²⁶

Nedostaci drvne industrije Republike Hrvatske navedeni su u nastavku:¹²⁷

- tehnološka zastarjelost proizvodnih pogona
- relativno mali izdaci za istraživanje i razvoj

¹²² Ministarstvo poljoprivrede (2017) *Strategija razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske 2017-2020 s akcijskim planom provedbe 2017-2020*. Zagreb: Vlada Republike Hrvatske, str. 20. Dostupno na:

https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/sume/drvna_industrija/strateski_operativni_dokumenti/Strategija_razvoja_prerade_drva_akcijski_2017-2020.pdf (datum pristupa: 12.04.2021.)

¹²³ Hrvatska gospodarska komora (2020) *Drvna industrija i proizvodnja namještaja u Republici Hrvatskoj - analiza izvoznih mogućnosti*. Zagreb, str. 17. Dostupno na:

https://cms.digitalnakomora.hr/sites/default/files/2020-12/Analiza%20izvoznih%20mogu%C4%87nosti%20-%20drvni%20sektor_0.pdf (datum pristupa: 10.03.2021.)

¹²⁴ Ibid., str. 17.

¹²⁵ Ibid., str. 21.

¹²⁶ Ministarstvo poljoprivrede (2017) *Strategija razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske 2017-2020 s akcijskim planom provedbe 2017-2020*. Zagreb: Vlada Republike Hrvatske, str. 4. Dostupno na:

https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/sume/drvna_industrija/strateski_operativni_dokumenti/Strategija_razvoja_prerade_drva_akcijski_2017-2020.pdf (datum pristupa: 12.04.2021.)

¹²⁷ Ibid., str. 54.

- nedostatak kvalificirane radne snage
- nedovoljna prepoznatljivost hrvatskog proizvoda na tržištu
- nedovoljno korištenje masivnog drva u proizvodnji namještaja
- zanemariva količina i vrijednost finalnih proizvoda koji nose identitet hrvatskog drva i dizajna
- nepostojanje marketinške mreže za učinkovit pristup ciljanim tržištima
- nedovoljna usmjerenost na razvoj proizvoda prema potrebama kupaca
- niske plaće zaposlenika
- slaba promidžba.

Kako bi se unaprijedio razvoj drvne industrije potrebno je ukloniti određene nedostatke, a posebno nedostatke vezane uz tehnološku opremljenost i relativno malih izdataka za istraživanje i razvoj. „Pretežiti dio poslovnih subjekata u proizvodnji namještaja, a manje u preradi drva, nisko je kapitaliziran i malim udjelom vlastitog kapitala u financiranju svoga poslovanja. Kao takvi su neprofitabilni i neučinkoviti pa posljedično nemaju preduvjete za daljnji rast i razvoj niti preduvjete za investiranje zbog manjka kapitala, a financijske institucije na takvoj osnovi ne odobravaju financijska sredstva.“¹²⁸Rast i razvoj drvne industrije te prilagođavanje potrebama tržišta nije moguće bez usmjerenog i efikasnog ulaganja u poslovanje i proizvodnju. Naime, poslovni subjekti trebali bi povlačiti financijska sredstva iz raspoloživih programa sufinanciranja države kako bi mogli više ulagati u tehnologiju, a što bi u konačnici dovelo do povećanja produktivnosti i profitabilnosti. „Uključivanjem države u razvoj predmetnih djelatnosti kroz financijski podršku nastavilo bi se poboljšanje i povećanje proizvodnih kapaciteta poslovnih subjekata, povećanje stupnja finalizacije proizvoda, razvoj novih i inovativnih proizvoda i sve ostale razvojne aktivnosti u funkciji povećanja produktivnosti i profitabilnosti, broja zaposlenih radnika, a posljedično i održive konkurentnosti prerade drva i proizvodnje namještaja.“¹²⁹

¹²⁸ Ministarstvo poljoprivrede (2017). *Strategija razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske 2017-2020 s akcijskim planom provedbe 2017-2020*. Zagreb: Vlada Republike Hrvatske, str. 10. Dostupno na:

https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/sume/drvna_industrija/strateski_operativni_dokumenti/Strategija_razvoja_prerade_drva_akcijski_2017-2020.pdf (datum pristupa: 12.04.2021.)

¹²⁹ Ibid., str. 11.

Jedan od najvažnijih ciljeva unaprjeđenja drvne industrije je povećanje broja kvalificirane radne snage. Da bi se postigao cilj, potrebno je povećati povezanost i suradnju obrazovanja i gospodarstva na način da se:¹³⁰

- informira poslodavce o kompetencijama koje proizlaze iz pojedine kvalifikacije
- zainteresira poslodavce za zapošljavanje kadrova s kvalifikacijom stečenom na razini srednjeg ili visokog obrazovanja,
- informira učenike i roditelje o mogućnostima rada u struci te napredovanja na radnom mjestu,
- povećati primanja u prerađivačkim djelatnostima.

Osim toga, prisutan je problem tržišne neprepoznatljivosti proizvoda prerade drva i proizvodnje namještaja. Problem se odnosi na prodaju pod tuđom markom proizvoda pri čemu se zanemaruje vrijednost domaće, visokokvalitetne sirovine, a osobito slavonskog hrasta. „Namještaj izrađen prema nacrtima i dizajnu stranih dizajnera, koji već u Republici Hrvatskoj dobiva stranu deklaraciju, pridonosi zapostavljanju razvoja vlastitih i inovativnih proizvoda vlastitog dizajna, odnosno finalnog proizvoda osmišljenog, projektiranog i proizvedenog u Republici Hrvatskoj i kao takvog stavljenog na tržište.“¹³¹ Domaći proizvođači namještaja trebaju se okrenuti stvaranju vlastite marke proizvoda jer vlastita marka povećava vrijednost sirovine, osobito u proizvodnji namještaja. „Uspješan model razvoja proizvođača namještaja na osnovi razvoja novih i inovativnih proizvoda primjenom dizajna i stvaranjem marke proizvoda i usluga zahtijeva suradnju s na ovome području već dokazanim hrvatskim proizvođačima, dizajnerima, tehnolozima i marketinškim stručnjacima. Posljednjih nekoliko godina pojedini dizajneri i proizvođači namještaja dobivaju priznate međunarodne nagrade za inovativnost i dizajn pa im treba osigurati dobre uvjete za nastavak takvog rada, kako bi ih slijedili i ostali proizvođači. Na ovakav način izgrađuje se snažna nacionalna marka proizvoda i usluga prerade drva i proizvodnje namještaja koja se zasniva na pojedinačnim markama proizvoda i usluga pojedinačnih proizvođača.“¹³²

¹³⁰ Ministarstvo poljoprivrede (2017). *Strategija razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske 2017-2020 s akcijskim planom provedbe 2017-2020*. Zagreb: Vlada Republike Hrvatske, str. 15. Dostupno na:

https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/sume/drvna_industrija/strateski_operativni_dokumenti/Strategija_razvoja_prerade_drva_akcijski_2017-2020.pdf (datum pristupa: 12.04.2021.)

¹³¹ Ibid., str. 13.

¹³² Ibid., str. 14

5. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA PROSTORIA D.O.O. ZA RAZDOBLJE OD 2014. DO 2018. GODINE

5.1. Podaci o odabranom poduzeću

Prostoria je mlado poduzeće koje se bavi proizvodnjom i prodajom dizajnerskog namještaja. „Povijest Prostorie započela je u 2011. godini dizajniranjem ojastučenog namještaja.“¹³³ Sjedište poduzeća nalazi se u Krapinsko-zagorskoj županiji, točnije na adresi Pustodol Začretski 19g, Sveti Križ Začretje. „Prostoria je društvo s ograničenom odgovornošću upisano u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod matičnim brojem 080609761.“¹³⁴ „Temeljni kapital iznosi 1.400.000,00 kuna i uplaćen je u cijelosti.“¹³⁵ „Tvrtka je registrirana prema NKD-u u djelatnost 3109 – Proizvodnja ostalog namještaja. Osnovna djelatnost tvrtke je proizvodnja i prodaja dizajnerskog namještaja, sjedećih garnitura i ostalog ojastučenog namještaja.“¹³⁶

„Društvo Prostoria d.o.o. bavi se proizvodnjom dizajnerskog namještaja, posebnog prepoznatljivog i suvremenog dizajna, te se može pohvaliti kontinuiranim uspjehom u kontekstu ekonomskog rasta, širenju proizvodnog portfelja, asortimana i kvalitete, a jednako tako i stvaranjem sve veće prepoznatljivosti svoje tržišne marke. Prostoria je u samo osam godina ostvarila put od nule do pozicije lidera i promotora novih ideja. Danas je Prostoria proizvođač dizajnerskog namještaja čiji proizvodi krase urede, zračne luke, hotele i domove širom svijeta.“¹³⁷

„Od svojih početaka, Prostoria razvija integrativni pristup i funkcionira kao suradnička platforma koja njeguje i potiče kontinuiranu razmjenu znanja i iskustava između svih sudionika u proizvodnji namještaja. Stvoren je dinamični, radionički ambijent koji je dizajnerima pružio priliku da u izvrsnim uvjetima istraže svoje ideje i dovedu ih do najviše razine oblikovane, funkcionalne i tehnološke doradenosti. Mnogi proizvodi razvijani su dugoročno i prošli su više iteracija do konačne forme, što ne bi bilo moguće bez odgovarajuće

¹³³ Registar godišnjih financijskih izvještaja, Financijska agencija, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do> (15.04.2021.)

¹³⁴ Registar godišnjih financijskih izvještaja, Financijska agencija, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do> (15.04.2021.)

¹³⁵ Prostoria d.o.o., dostupno na: <https://www.prostoria.eu/hr/o-nama/podaci-o-tvrtki/> (15.04.2021.)

¹³⁶ Registar godišnjih financijskih izvještaja, Financijska agencija, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do> (15.04.2021.)

¹³⁷ Registar godišnjih financijskih izvještaja, Financijska agencija, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do> (15.04.2021.)

podrške gdje se kombiniraju suvremena tehnologija i minuciozni, obrtnički i ručni rad najviše kvalitete. Uglavnom se koriste lokalni materijali, naročito masivno drvo, a većina proizvodnje odvija se unutar same tvrtke.¹³⁸

„Prostoria je strateški, pa i strastveno posvećena istraživački orijentiranom dizajnu, vjerujući da izvornost ima svoje mjesto na tržištu, ali predstavlja i poseban izazov u vremenima kada se čini da je gotovo nemoguće osmisliti odista inovativne, svježije koncepte. Zato društvenu odgovornost, pa i specifičnu poziciju Prostorie treba promatrati upravo kao doprinos evoluciji dizajna, kao i spremnost da se uđe u rizik kako bi se dosegle nove vrijednosti na dobrobit korisnika, ali i kulture. Prostoria je tako projekt u kojem zajednički rastu i dizajneri i tvrtka na temelju uzajamnog povjerenja i zajedničkih ciljeva.“¹³⁹

„Prostoria je orijentirana na nastavak nastupa na sajmovima, razvoj novih proizvoda i aktivno zapošljavanje djelatnika u svim segmentima tvrtke. Sajmovi u Parizu, Kölnu i Milanu glavni su put do kupaca. Najvažnija tržišta su Francuska, Belgija i Njemačka, a prisutni su u preko 60 zemalja svijeta.“¹⁴⁰

Prostoria je prvo poduzeće koje prodaje namještaj s identitetom izvan Hrvatske pod vlastitim imenom. Prvo je poduzeće koje naš slavonski hrast oblikuje i primjenjuje u stvaranju predmeta te ga promiče u svijetu. To je izuzetno važno iz razloga jer jako puno doprinosi Hrvatskoj, mijenjajući percepciju Hrvatske u svijetu.

5.2. Horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja

Kao što je već spomenuto, „horizontalna analiza je analiza financijskih izvještaja koja omogućava uspoređivanje podataka kroz duži vremenski period kako bi se otkrile tendencije i dinamika promjena pojedinih bilančnih pozicija.“¹⁴¹ Podlogu za provedbu horizontalne analize čine komparativni financijski izvještaji. U ovom radu uspoređuje se pet godina, 2014., 2015., 2016., 2017. i 2018., a bazna godina je 2014.

Tablica 8 i 9 prikazuju komparativnu bilancu poduzeća Prostoria d.o.o. za razdoblje od 2014. do 2018. godine i promjene koje su prikazane u apsolutnim i relativnim iznosima.

¹³⁸ Prostoria d.o.o., dostupno na: <https://www.prostoria.eu/hr/o-nama/podaci-o-tvrtki/> (15.04.2021.)

¹³⁹ Prostoria d.o.o., dostupno na: <https://www.prostoria.eu/hr/o-nama/podaci-o-tvrtki/> (15.04.2021.)

¹⁴⁰ Registar godišnjih financijskih izvještaja, Financijska agencija, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do> (15.04.2021.)

¹⁴¹ Žager, K. et. al. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 272.

Horizontalna analiza počinje analizom aktive koja se sastoji od dugotrajne i kratkotrajne imovine. Ukupna vrijednost aktive povećava se iz godine u godinu u odnosu na baznu, 2014., godinu. Naime, povećanje aktive u 2015. godini iznosi 17,50%, u 2016. 79,65%, u 2017. 102,17% i u 2018. 158,31%. Dugotrajna imovina se u 2015. godini smanjuje za 5,52%, dok se u 2016. godini bilježi rast od 44,07%. Dugotrajna imovina povećava se i u narednim godinama, u 2017. za 87,21%, a u 2018. godini za 164,33%. Do povećanja dugotrajne imovine došlo je zbog povećanja materijalne imovine, a osobito zbog povećanja postrojenja i opreme te alata i pogonskog inventara. Osim dugotrajne imovine povećava se i kratkotrajna imovina. Kratkotrajna imovina se u 2015. godini, u odnosu na 2014., povećava za 65,49% i u 2016. za 153,24%. Također, u 2017. i 2018. bilježi se povećanje kratkotrajne imovine od otprilike 150% u odnosu na 2014. godinu. Povećanje kratkotrajne imovine uzrokovano je, prije svega, povećanjem zaliha i potraživanja od kupaca. Značajan dio kratkotrajne imovine čini novac koji se u promatranim razdobljima povećava. U 2015. godini bilježi se rast od 739,21%, u 2016. 1680,18%, u 2017. 1109,81 % i u 2018. 408,78%.

Pasiva uključuje kapital i rezerve te dugoročne i kratkoročne obveze. U 2014. i 2015. godini iznos temeljnog kapitala je jednak i iznosi 796.500 kuna. Međutim, u 2016. godini se taj iznos povećava i iznosi 1.400.000 kuna te taj iznos ostaje isti do kraja 2018. godine. Dugoročne obveze se smanjuju u 2015. godini za 0,29%, ali se u 2016. povećavaju za 18,36%, u 2017. za 26,91% i u 2018. za 76,62%. Kratkoročne obveze se kontinuirano povećavaju, s 62,21% u 2015. na 183,75% u 2018. Analizirajući bilancu poduzeća Prostorija d.o.o. vidljivo je da je svih pet godina kratkotrajna imovina veća do kratkoročnih obveza što ukazuje na postojanje radnog kapitala. Na temelju toga moglo bi se zaključiti da je poduzeće likvidno i financijski stabilno.

Tablica 8: Komparativna bilanca poduzeća Prostorja d.o.o. za razdoblje od 2014. do 2018.

				Povećanje/smanjenje 2015./2014.		Povećanje /smanjenje 2016./2014.	
	2014.	2015.	2016.	Δ2015./2014.	Δ%2015./2014.	Δ2016./2014.	Δ%2016./2014.
AKTIVA							
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	26.792.299	25.314.546	38.600.826	-1.477.753	-5,52%	11.808.527	44,07%
Nematerijalna imovina	1.066.338	1.015.942	849.216	-50.396	-4,73%	-217.122	-20,36%
Postrojenja i oprema	5.896.450	4.887.953	8.891.402	-1.008.497	-17,10%	2.994.952	50,79%
Alati, pogonski inventar i transportna imovina	2.349.983	2.100.829	3.021.831	-249.154	-10,60%	671.848	28,59%
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	14.078.584	23.299.100	35.653.057	9.220.516	65,49%	21.574.473	153,24%
I. Zalihe	9.240.597	9.487.268	13.222.270	246.671	2,67%	3.981.673	43,09%
Sirovine i materijali	4.927.755	5.793.397	9.041.091	865.642	17,57%	4.113.336	83,47%
Proizvodnja u tijeku	-	113.760	193.516	113.760	100%	193.516	100%
Gotovi proizvodi	2.030.585	1.736.644	2.437.629	-293.941	-14,48%	407.044	20,05%
II. Potraživanja od kupaca	3.728.055	6.032.217	6.922.771	2.304.162	61,81%	3.194.716	85,69%
III. Novac u banci i blagajni	453.523	3.806.007	8.073.529	3.352.484	739,21%	7.620.006	1680,18%
UKUPNA AKTIVA	41.961.629	49.305.254	75.382.347	7.343.625	17,50%	33.420.718	79,65%
PASIVA							
A) KAPITAL	8.200.630	13.226.285	21.703.266	5.025.655	61,28%	13.502.636	164,65%
Temeljni kapital	796.500	796.500	1.400.000	0	0%	603.500	75,77%
Kapitalne rezerve	3.500.000	3.500.000	3.500.000	0	0%	0	0%
Zadržana dobit	2.073.371	3.904.130	8.929.785	1.830.759	88,30%	6.856.414	330,69%
B) DUGOROČNE OBVEZE	28.169.488	28.087.289	33.341.226	-82.199	-0,29%	5.171.738	18,36%
Obveze za zajmove i depozite	24.247.137	24.793.405	25.281.998	546.268	2,25%	1.034.861	4,27%
Obveze prema bankama	3.922.351	3.293.884	8.059.228	-628.467	-16,02%	4.136.877	105,47%
C) KRATKOROČNE OBVEZE	3.742.801	6.071.161	13.417.726	2.328.360	62,21%	9.674.925	258,49%
Obveze za zajmove i depozite	552.163	2.213.515	5.000.000	1.661.352	300,88%	4.447.837	805,53%
Obveze prema bankama	628.083	608.102	1.729.524	-19.981	-3,18%	1.101.441	175,37%
Obveze prema dobavljačima	907.504	1.779.590	4.586.456	872.086	96,10%	3.678.952	405,39%
Obveze za poreze	391.159	392.003	302.134	844	0,22%	-89.025	-22,76%
UKUPNO PASIVA	41.961.629	49.305.128	75.382.347	7.343.499	17,50%	33.420.718	79,65%

Izvor: Izrada autora prema dostupnim financijskim izvještajima preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja sa stranica Financijske agencije, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do> (15.04.2021.)

Tablica 9: Komparativna bilanca poduzeća Prostorja d.o.o. za razdoblje od 2014. do 2018.

	2014.	2017.	2018.	Povećanje/smanjenje 2017./2014.		Povećanje /smanjenje 2018./2014.	
				Δ2017./2014.	Δ%2017./2014.	Δ2018./2014.	Δ%2018./2014.
AKTIVA							
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	26.792.299	50.157.013	70.819.893	23.364.714	87,21%	44.027.594	164,33%
Nematerijalna imovina	1.066.338	1.452.028	2.906.891	385.690	36,17%	1.840.553	172,61%
Postrojenja i oprema	5.896.450	8.888.416	17.815.798	2.991.966	50,74%	11.919.348	202,14%
Alati, pogonski inventar i transportna imovina	2.349.983	4.062.144	4.378.825	1.712.161	72,86%	2.028.842	86,33%
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	14.078.584	33.947.848	36.396.044	19.869.264	141,13%	22.317.460	158,52%
I. Zalihe	9.240.597	17.381.363	19.674.894	8.140.766	88,10%	10.434.297	112,92%
Sirovine i materijali	4.927.755	13.232.027	14.745.077	8.304.272	168,52%	9.826.322	199,41%
Proizvodnja u tijeku	-	127.158	1.069.513	127.158	100%	1.069.513	100%
Gotovi proizvodi	2.030.585	2.683.128	2.996.266	652.543	32,14%	965.681	47,56%
II. Potraživanja od kupaca	3.728.055	7.887.788	10.054.926	4.159.733	111,58%	6.326.871	169,71%
III. Novac u banci i blagajni	453.523	5.486.769	2.307.426	5.033.246	1109,81%	1.853.903	408,78%
UKUPNA AKTIVA	41.961.629	84.833.236	108.390.001	42.871.607	102,17%	66.428.372	158,31%
PASIVA							
A) KAPITAL	8.200.630	33.841.811	43.230.483	25.641.181	312,67%	35.029.853	427,16%
Temeljni kapital	796.500	1.400.000	1.400.000	603.500	75,77%	603.500	75,77%
Kapitalne rezerve	3.500.000	6.537.485	6.537.485	3.037.485	86,79%	3.307.485	86,79%
Zadržana dobit	2.073.371	16.803.266	25.904.326	14.729.895	710,43%	23.830.955	1149,38%
B) DUGOROČNE OBVEZE	28.169.488	35.751.006	49.753.240	7.581.518	26,91%	21.583.752	76,62%
Obveze za zajmove i depozite	24.247.137	29.398.777	32.637.133	5.151.640	21,25%	8.389.996	34,60%
Obveze prema bankama	3.922.351	6.352.229	17.116.107	2.429.878	61,95%	13.193.756	336,37%
C) KRATKOROČNE OBVEZE	3.742.801	8.472.165	10.620.201	4.729.364	126,36%	6.877.400	183,75%
Obveze za zajmove i depozite	552.163	0	0	-552.163	-100%	-552.163	-100%
Obveze prema bankama	628.083	1.950.560	3.953.051	1.322.477	210,56%	3.324.968	529,38%
Obveze prema dobavljačima	907.504	3.994.891	3.739.153	3.087.387	340,21%	2.831.649	312,03%
Obveze za poreze	391.159	404.507	589.276	13.348	3,41%	198.117	50,65%
UKUPNO PASIVA	41.961.629	84.833.236	108.390.001	42.871.607	102,17%	66.428.372	158,31%

Izvor: Izrada autora prema dostupnim financijskim izvještajima preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja sa stranica Financijske agencije, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do> (15.04.2021.)

Analizirajući komparativni račun dobiti i gubitka poduzeća Prostorja d.o.o za razdoblje od 2014. do 2018., prikazanog u tablicama 10 i 11, vidljivo je povećanje poslovnih prihoda. U 2015. godini poslovni prihodi povećali su se za 43,18%, u 2016. za 56,96%, u 2017. za 110,06% i u 2018. za 140,49% u odnosu na baznu 2014. godinu. Povećanje poslovnih prihoda

ukazuje na povećanje prodaje. Prodaja je u 2015. godini povećana za 43,88%, u 2016. za 55,66%, u 2017. za 109,14% i u 2018. za 137,19%. Poslovni rashodi se također u promatranom razdoblju povećavaju, ali po manjim stopama od poslovnih prihoda, osim u 2017. kada je stopa rasta poslovnih rashoda za 182,64% veća od stope rasta poslovnih prihoda. Bez obzira na to, poslovni prihodi su i dalje veći od poslovnih rashoda što pozitivno utječe na financijski rezultat. Materijalni troškovi se u 2015. povećavaju za 35,73%, u 2016. za 39,08%, u 2017. za 84,76% i u 2018. za 123,59%, u odnosu na 2014. godinu. Do povećanja materijalnih troškova u 2017. dolazi iz razloga jer je započela izgradnja novog proizvodnog pogona za metal. Također, broj zaposlenih se iz godine u godinu povećava pa se povećavaju i troškovi osoblja, s 38,69% u 2015. na 128,38% u 2018. godini, u odnosu na 2014. Financijski prihodi povećavaju se u 2015. za 130,77%, u 2016. za 213,57%, u 2017. za 143,49% i u 2018. za 104,45%. Međutim, povećavaju se i financijski rashodi. U 2015. povećanje financijskih rashoda iznosi 61,98%, u 2016. 138,34%, u 2017. 160,51% i u 2018. za 254,43%. Ukupni prihodi se kontinuirano povećavaju kroz promatrano razdoblje i veći su od ukupnih rashoda što ukazuje na to da poduzeće ostvaruje dobit. Ostvarena dobit se iz godine u godinu povećava, s 174,51% u 2015. na 412,83% u 2018., u odnosu na baznu 2014. godinu.

Tablica 10: Komparativni račun dobiti i gubitka poduzeća Prostor i ad.o.o za razdoblje od 2014. do 2018.

				Povećanje/smanjenje 2015./2014.		Povećanje/smanjenje 2016./2014.	
	2014.	2015.	2016.	Δ2015./2014.	Δ%2015./2014.	Δ2016./2014.	Δ%2016./2014.
A) POSLOVNI PRIHODI	31.673.581	45.349.451	49.713.734	13.675.870	43,18%	18.040.153	56,96%
Prihodi od prodaje	30.856.377	44.397.169	48.029.852	13.540.792	43,88%	17.173.475	55,66%
Ostali poslovni prihodi	817.204	952.282	1.683.882	135.078	16,53%	866.678	106,05%
B) POSLOVNI RASHODI	-29.705.578	-40.140.184	-41.819.696	-10.434.606	35,17%	-12.114.118	-40,78%
Materijalni troškovi	-19.990.424	-27.133.024	-27.803.625	-7.142.600	35,73%	-7.813.201	39,08%
Troškovi osoblja	-6.835.817	-9.480.375	-10.576.196	-2.644.558	38,69%	-3.740.379	54,72%
Amortizacija	-1.849.812	-2.217.151	-2.458.809	-367.339	19,86%	-608.997	32,92%
Ostali troškovi	-1.621.324	-1.577.204	-1.441.202	44.120	-2,72%	180.122	-11,11%
DOBIT IZ POSLOVANJA	1.968.003	5.209.267	7.894.038	3.214.264	164,70%	5.926.035	301,12%
Financijski prihodi	168.984	389.970	529.928	220.986	130,77%	360.944	213,57%
Financijski rashodi	-230.968	-374.130	-550.485	-143.162	61,98%	-319.517	138,34%
DOBITAK/GUBITAK IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	-61.984	15.840	-20.557	77.824	-125,55%	41.427	-66,83%
UKUPNI PRIHODI	31.842.565	45.769.634	50.243.662	13.927.069	43,74%	18.401.097	57,79%
UKUPNI RASHODI	-29.936.546	-40.578.392	-42.370.181	-10.641.846	35,55%	-12.433.635	-41,53%
Dobit/gubitak prije oporezivanja	1.906.019	5.191.242	7.873.481	3.285.223	172,36%	5.967.462	313,09%
Porez na dobit	75.260	165.589	0	90.329	120,02%	-75.260	-100%
DOBIT ILI GUBITAK							

RAZDOBLJA	1.830.759	5.025.653	7.873.481	3.194.894	174,51%	6.042.722	330,07%
------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	----------------	------------------	----------------

Izvor: Izrada autora prema dostupnim financijskim izvještajima preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja sa stranica Financijske agencije, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do> (15.04.2021.)

Tablica 11: Komparativni račun dobiti i gubitka poduzeća Prostorad.o.o za razdoblje od 2014. do 2018.

				Povećanje/smanjenje 2017./2014.		Povećanje/smanjenje 2018./2014.	
	2014.	2017.	2018.	Δ2017./2014.	Δ%2017./2014.	Δ2018./2014.	Δ%2018./2014.
A) POSLOVNI PRIHODI	31.673.581	66.534.126	76.172.972	34.860.545	110,06%	44.499.391	140,49%
Prihodi od prodaje	30.856.377	64.531.551	73.187.819	33.675.174	109,14%	42.331.442	137,19%
Ostali poslovni prihodi	817.204	2.002.575	2.985.153	1.185.371	145,05%	2.167.949	265,29%
B) POSLOVNI RASHODI	-29.705.578	-57.242.847	-66.311.161	-86.948.425	292,70%	-36.605.583	123,23%
Materijalni troškovi	-19.990.424	-36.933.602	-44.695.806	-16.943.178	84,76%	-24.705.382	123,59%
Troškovi osoblja	-6.835.817	-13.299.703	-15.611.793	-6.463.886	94,56%	-8.775.976	128,38%
Amortizacija	-1.849.812	-3.704.252	-4.875.745	-1.854.440	100,25%	-3.025.933	163,58%
Ostali troškovi	-1.621.324	-1.703.075	-2.797.928	-81.751	5,04%	-1.176.604	72,57%
DOBIT IZ POSLOVANJA	1.968.003	9.291.279	9.861.811	7.323.276	372,12%	7.893.808	401,11%
Financijski prihodi	168.984	411.465	345.487	242.481	143,49%	176.503	104,45%
Financijski rashodi	-230.968	-601.684	-818.626	-370.716	160,51%	-587.658	254,43%
DOBIT/GUBITAK IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	-61.984	-190.219	-473.139	-128.235	206,88%	-411.155	663,32%
UKUPNI PRIHODI	31.842.565	66.945.591	76.518.459	35.103.026	110,24%	44.675.894	140,30%
UKUPNI RASHODI	-29.936.546	-57.844.531	-67.129.787	-27.907.985	93,22%	-37.193.241	124,24%
Dobit/gubitak prije oporezivanja	1.906.019	9.101.060	9.388.672	7.195.041	377,49%	7.482.653	392,58%
Porez na dobit	75.260	0	0	-75.260	-100%	-75.260	-100%
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	1.830.759	9.101.060	9.388.672	7.270.301	397,12%	7.557.913	412,83%

Izvor: Izrada autora prema dostupnim financijskim izvještajima preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja sa stranica Financijske agencije, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do> (15.04.2021.)

„Vertikalna analiza podrazumijeva međusobno uspoređivanje financijskih podataka (pozicija financijskih izvještaja) u jednoj godini. Za provedbu vertikalne analize potrebna je podloga u obliku strukturnih financijskih izvještaja koja omogućava uvid u strukturu bilance i računa dobiti i gubitka.“¹⁴² „Najčešće korištena baza za provođenje vertikalne analize je ukupna imovina kada se radi od bilanci, odnosno ukupni prihodi u slučaju računa dobiti i gubitka.“¹⁴³

Tablica 12 i 13 prikazuju strukturnu bilancu poduzeća Prostorad za razdoblje od 2014. do 2018. Na temelju informacija iz bilance vidljivo je da dugotrajna imovina zauzima veći udio u

¹⁴² Žager, K. et. al. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 274.

¹⁴³ Ježovita, A., Žager, L. (2014) *Ocjena zaduženosti poduzeća pokazateljima profitabilnosti*, Zagreb: Zbornik Ekonomskog fakulteta, Vol. 12. No. 1., str. 124.

aktivni. Naime, udio dugotrajne imovine u 2014. iznosi 63,85%, u 2015. 51,34%, u 2016. 51,21%, u 2017. 59,12% i u 2018. 65,34%. Razlika između udjela dugotrajne i kratkotrajne imovine u aktivni nije velika, što znači da jedan veliki dio aktive čini i kratkotrajna imovina. Udio kratkotrajne imovine u 2014. iznosi 33,55%, u 2017. se povećao na 40,02%, a u 2018. se smanjio na 33,58%. Vidljivo je da značajan dio kratkotrajne imovine čine zalihe koje u 2014. čine 22,02% aktive, u 2015. 19,24%, u 2016. 17,54%, u 2017. 20,49% i u 2018. 18,15% aktive. Udio kratkotrajne imovine veći je od udjela kratkoročnih obveza što ukazuje na postojanje radnog kapitala te se može zaključiti da je poduzeće likvidno.

U strukturi pasive udio kapitala u 2014. iznosi 19,54%, zatim se u 2015. povećava na 26,83% te u 2016. na 28,79%. U 2017. i 2018. udio kapitala je gotovo identičan i iznosi nešto manje od 40% ukupne pasive. Najveći udio pasive čine dugoročne obveze, koje u 2014. iznose 67,13%, u 2015. 56,97%, u 2016. 44,23%, u 2017. 42,14% te u 2018. 45,90%. To znači da se poduzeće većim dijelom financira iz tuđih, a manjim dijelom iz vlastitih izvora. Manji udio pasive čine kratkoročne obveze koje su s 3.742.801 kuna u 2014., narasle na 108.390.001 kuna u 2018., te čine 9,80% pasive.

Tablica 12: Strukturna bilanca poduzeća Prostorija d.o.o. za razdoblje od 2014. do 2016. godine

AKTIVA	2014.	2015.	2016.	%2014.	%2015.	%2016.
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	26.792.299	25.314.546	38.600.826	63,85%	51,34%	51,21%
Nematerijalna imovina	1.066.338	1.015.942	849.216	2,54%	2,06%	1,13%
Postrojenja i oprema	5.896.450	4.887.953	8.891.402	14,05%	9,91%	11,80%
Alati, pogonski inventar i transportna imovina	2.349.983	2.100.829	3.021.831	5,60%	4,26%	4,01%
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	14.078.584	23.299.100	35.653.057	33,55%	47,25%	47,30%
I. Zalihe	9.240.597	9.487.268	13.222.270	22,02%	19,24%	17,54%
Sirovine i materijali	4.927.755	5.793.397	9.041.091	11,74%	11,75%	11,99%
Proizvodnja u tijeku	0	113.760	193.516	0%	0,23%	0,26%
Gotovi proizvodi	2.030.585	1.736.644	2.437.629	4,84%	3,52%	3,23%
II. Potraživanja od kupaca	3.728.055	6.032.217	6.922.771	8,88%	12,23%	9,18%
III. Novac u banci i blagajni	453.523	3.806.007	8.073.529	1,08%	7,72%	10,71%
UKUPNA AKTIVA	41.961.629	49.305.254	75.382.347	100%	100%	100%
PASIVA	2014.	2015.	2016.	%2014.	%2015.	%2016.
A) KAPITAL	8.200.630	13.226.285	21.703.266	19,54%	26,83%	28,79%
Temeljni kapital	796.500	796.500	1.400.000	1,90%	1,62%	1,86%
Kapitalne rezerve	3.500.000	3.500.000	3.500.000	8,34%	7,10%	4,64%
Zadržana dobit	2.073.371	3.904.130	8.929.785	4,94%	7,92%	11,85%

B) DUGOROČNE OBVEZE	28.169.488	28.087.289	33.341.226	67,13%	56,97%	44,23%
Obveze za zajmove i depozite	24.247.137	24.793.405	25.281.998	57,78%	50,29%	33,54%
Obveze prema bankama	3.922.351	3.293.884	8.059.228	9,35%	6,68%	10,69%
C) KRATKOROČNE OBVEZE	3.742.801	6.071.161	13.417.726	8,92%	12,31%	17,80%
Obveze za zajmove i depozite	552.163	2.213.515	5.000.000	1,32%	4,49%	6,63%
Obveze prema bankama	628.083	608.102	1.729.524	1,50%	1,23%	2,29%
Obveze prema dobavljačima	907.504	1.779.590	4.586.456	2,16%	3,61%	6,08%
Obveze za poreze	391.159	392.003	302.134	0,93%	0,80%	0,40%
UKUPNO PASIVA	41.961.629	49.305.128	75.382.347	100%	100%	100%

Izvor: Izrada autora prema dostupnim financijskim izvještajima preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja sa stranica Financijske agencije, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do> (15.04.2021.)

Tablica 13: Strukturalna bilanca poduzeća Prostorija d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2018. godine

AKTIVA	2017.	2018.	%2017.	%2018.
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	50.157.013	70.819.893	59,12%	65,34%
Nematerijalna imovina	1.452.028	2.906.891	1,71%	2,68%
Postrojenja i oprema	8.888.416	17.815.798	10,48%	16,44%
Alati, pogonski inventar i transportna imovina	4.062.144	4.378.825	4,79%	4,04%
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	33.947.848	36.396.044	40,02%	33,58%
I. Zalihe	17.381.363	19.674.894	20,49%	18,15%
Sirovine i materijali	13.232.027	14.745.077	15,60%	13,60%
Proizvodnja u tijeku	127.158	1.069.513	0,15%	0,99%
Gotovi proizvodi	2.683.128	2.996.266	3,16%	2,76%
II. Potraživanja od kupaca	7.887.788	10.054.926	9,30%	9,28%
III. Novac u banci i blagajni	5.486.769	2.307.426	6,47%	2,13%
UKUPNA AKTIVA	84.833.236	108.390.001	100%	100%
PASIVA	2017.	2018.	%2017.	%2018.
A) KAPITAL	33.841.811	43.230.483	39,89%	39,88%
Temeljni kapital	1.400.000	1.400.000	1,65%	1,29%
Kapitalne rezerve	6.537.485	6.537.485	7,71%	6,03%
Zadržana dobit	16.803.266	25.904.326	19,81%	23,90%
B) DUGOROČNE OBVEZE	35.751.006	49.753.240	42,14%	45,90%
Obveze za zajmove i depozite	29.398.777	32.637.133	34,65%	30,11%
Obveze prema bankama	6.352.229	17.116.107	7,49%	15,79%
C) KRATKOROČNE OBVEZE	8.472.165	10.620.201	9,99%	9,80%
Obveze za zajmove i depozite	0	0	0%	0%
Obveze prema bankama	1.950.560	3.953.051	2,30%	3,65%
Obveze prema dobavljačima	3.994.891	3.739.153	4,71%	0,35%
Obveze za poreze	404.507	589.276	0,48%	0,54%
UKUPNO PASIVA	84.833.236	108.390.001	100%	100%

Izvor: Izrada autora prema dostupnim financijskim izvještajima preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja sa stranica Financijske agencije, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do> (15.04.2021.)

U tablicama 14 i 15 izračunat je strukturni račun dobiti i gubitka za promatrano razdoblje od pet godina, odnosno od 2014. do 2018. godine. Baza za izračun je stavka ukupnih prihoda, koja je izjednačena sa 100. Poslovni prihodi, kroz promatrano razdoblje od pet godina, čine najznačajniji udio ukupnih prihoda. U 2014. je to udio od 99,45%, u 2015. 99,08%, u 2016. 98,95%, u 2017. 99,39% i u 2018. 99,55%. Važno je naglasiti da najveći udio poslovnih prihoda zauzimaju prihodi od prodaje s udjelima od 96,90%, 97%, 95,59%, 96,39% i 95,65%. Također, značajan udio u ukupnim prihodima čine i poslovni rashodi, a osobito stavka materijalni troškovi. Najveći udio poslovnih rashoda zabilježen je u 2014. godini i iznosi 93,29% ukupnih prihoda. Međutim, udio poslovnih prihoda je veći od udjela poslovnih rashoda što znači da poduzeće posluje ekonomično.

S druge strane, financijski prihodi i rashodi čine najmanji dio ukupnih prihoda. Vidljivo je da je udio financijskih rashoda veći od udjela financijskih prihoda. Financijski rashodi u 2014. čine 0,73%, u 2015. 0,82%, u 2016. 1,10%, u 2017. 0,90% i u 2018. 1,07% ukupnih prihoda. Poduzeće posluje s dobiti tijekom cijelog promatranog razdoblja od pet godina, a najveći udio neto dobiti u ukupnim prihodima zabilježen je u 2016. godini i iznosi 15,67%.

Tablica 14: Strukturni račun dobiti i gubitka poduzeća Prostorija d.o.o. za razdoblje od 2014.do 2016.

	2014.	2015.	2016.	%2014.	%2015.	%2016.
A) POSLOVNI PRIHODI	31.673.581	45.349.451	49.713.734	99,45%	99,08%	98,95%
Prihodi od prodaje	30.856.377	44.397.169	48.029.852	96,90%	97,00%	95,59%
Ostali poslovni prihodi	817.204	952.282	1.683.882	2,57%	2,08%	3,35%
B) POSLOVNI RASHODI	-29.705.578	-40.140.184	-41.819.696	-93,29%	-87,70%	-83,23%
Materijalni troškovi	-19.990.424	-27.133.024	-27.803.625	-62,78%	-59,28%	-55,34%
Troškovi osoblja	-6.835.817	-9.480.375	-10.576.196	-21,47%	-20,71%	-55,34%
Amortizacija	-1.849.812	-2.217.151	-2.458.809	-5,81%	-4,84%	-4,89%
Ostali troškovi	-1.621.324	-1.577.204	-1.441.202	-5,09%	-3,45%	-2,87%
DOBIT IZ POSLOVANJA	1.968.003	5.209.267	7.894.038	6,18%	11,38%	15,71%
Financijski prihodi	168.984	389.970	529.928	0,53%	0,85%	1,05%
Financijski rashodi	-230.968	-374.130	-550.485	-0,73%	-0,82%	-1,10%
DOBITAK/GUBITAK IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	-61.984	15.840	-20.557	-0,19%	-0,82%	-0,04%
UKUPNI PRIHODI	31.842.565	45.769.634	50.243.662	100%	100%	100%
UKUPNI RASHODI	-29.936.546	-40.578.392	-42.370.181	-93,74%	-88,66%	-84,33%
Dobit/gubitak prije oporezivanja	1.906.019	5.191.242	7.873.481	5,99%	11,34%	15,67%
Porez na dobit	75.260	165.589	0	0,24%	0,36%	0%

DOBIT ILI GUBITAK						
RAZDOBLJA	1.830.759	5.025.653	7.873.481	5,75%	10,98%	15,67%

Izvor: Izrada autora prema dostupnim financijskim izvještajima preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja sa stranica Financijske agencije, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do> (15.04.2021.)

Tablica 15: Strukturni račun dobiti i gubitka za razdoblje od 2017.do 2018.

	2017.	2018.	%2017.	%2018.
A) POSLOVNI PRIHODI	66.534.126	76.172.972	99,39%	99,55%
Prihodi od prodaje	64.531.551	73.187.819	96,39%	95,65%
Ostali poslovni prihodi	2.002.575	2.985.153	2,99%	3,90%
B) POSLOVNI RASHODI	-57.242.847	-66.311.161	-85,51%	-86,66%
Materijalni troškovi	-36.933.602	-44.695.806	-55,17%	-58,41%
Troškovi osoblja	-13.299.703	-15.611.793	-19,87%	-20,40%
Amortizacija	-3.704.252	-4.875.745	-5,53%	-6,37%
Ostali troškovi	-1.703.075	-2.797.928	-2,54%	-3,66%
DOBIT IZ POSLOVANJA	9.291.279	9.861.811	13,88%	12,89%
Financijski prihodi	411.465	345.487	0,61%	0,45%
Financijski rashodi	-601.684	-818.626	-0,90%	-1,07%
DOBIT/GUBITAK IZ FINANIJSKIH AKTIVNOSTI	-190.219	-473.139	-0,28%	-0,62%
UKUPNI PRIHODI	66.945.591	76.518.459	100%	100%
UKUPNI RASHODI	-57.844.531	-67.129.787	-86,41%	-87,73%
Dobit/gubitak prije oporezivanja	9.101.060	9.388.672	13,59%	12,27%
Porez na dobit	0	0	0%	0%
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	9.101.060	9.388.672	13,59%	12,27%

Izvor: Izrada autora prema dostupnim financijskim izvještajima preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja sa stranica Financijske agencije, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do> (15.04.2021.)

5.3. Ocjena sigurnosti poslovanja

Kao što je već ranije spomenuto, „temeljni financijski izvještaji poduzeća su ogledalo poslovanja poduzeća u promatranom razdoblju pa se ocjena sigurnosti i uspješnosti poslovanja temelji na bilanci i računu dobiti i gubitka.“¹⁴⁴ „Informaciju o sigurnosti poslovanja čitamo iz bilance dok je račun dobiti i gubitka odraz uspješnosti poslovanja.“¹⁴⁵ „Pokazatelji sigurnosti poslovanja su pokazatelji likvidnosti i zaduženosti, a pokazatelji

¹⁴⁴ Žager, L., Mamić Sačer, I. (2015) Analiza financijskih izvještaja u funkciji ocjene sigurnosti i uspješnosti poslovanja, *Računovodstvo i financije*, br. 1, str. 28.

¹⁴⁵ Dečman, N. (2012) Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj, *Ekonomski pregled* 63, br. 7-8, str. 449.

uspješnosti su pokazatelji ekonomičnosti i profitabilnosti. Pokazatelji aktivnosti izračunavaju se prilikom ocjene sigurnosti, ali i uspješnosti poslovanja.¹⁴⁶

„Likvidnost se uobičajeno definira kao sposobnost poduzeća da pravovremeno podmiruje svoje dospjele kratkoročne obveze.“¹⁴⁷ „Pokazatelji likvidnosti su koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent tekuće likvidnosti i koeficijent financijske stabilnosti.“¹⁴⁸ Pokazatelji likvidnosti za poduzeće Prostorja d.o.o. izračunati su u tablici 16. „Koeficijent trenutne likvidnosti ocjenjuje sposobnost poduzeća da podmiri kratkoročne obveze raspoloživim novcem na dan izračuna pokazatelja.“¹⁴⁹ Iz tablice je vidljivo da poduzeće u 2014. može podmiriti 12% kratkoročnih obveza, a u naredne tri godine se taj postotak povećava na 64%, dok se u 2018. smanjuje na 21%. Koeficijent ubrzane likvidnosti pokazuje da Prostorja u 2014. može podmiriti 121% kratkoročnih obveza novcem i kratkoročnim potraživanjima. U sljedećim godinama taj trend raste, u 2015. na 179%, u 2016. na 162%, u 2017. na 181% i u 2018. na 148%. Prema koeficijentu tekuće likvidnosti, najvažnijem pokazatelju likvidnosti, poduzeće je sposobno podmiriti kratkoročne obveze iz kratkotrajne imovine kroz cijelo promatrano razdoblje. Koeficijent je najveći u 2017. kada je poduzeće moglo 4 puta podmiriti svoje kratkoročne obveze iz kratkotrajne imovine. „Ako je koeficijent tekuće likvidnosti veći od 1 to u svakom slučaju znači da je kratkotrajna imovina veća od kratkoročnih obveza poduzeća. To rezultira postojanjem kategorije koja se zove radni kapital. Radni kapital je apsolutna razlika između iznosa kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza poduzeća, a predstavlja onaj dio kratkotrajne imovine poduzeća koja se financira iz kvalitetnih dugoročnih izvora, bilo vlastitih ili tuđih.“¹⁵⁰ Iz navedenog se može zaključiti da kod poduzeća Prostorja postoji radni kapital jer je koeficijent tekuće likvidnosti veći od 1. Također, na postojanje radnog kapitala ukazuje i koeficijent financijske stabilnosti.¹⁵¹ Koeficijent financijske stabilnosti mora biti manji od 1. U tablici je vidljivo da je koeficijent, kroz svih pet godina, manji od 1 što pozitivno utječe na likvidnost i financijsku stabilnost

¹⁴⁶ Žager, K. et. al. (2016) *Računovodstvo I: Računovodstvo za neračunovođe*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 225.

¹⁴⁷ Žager, L., Ježovita, A. (2017) Utjecaj strukture imovine poduzeća na ocjenu likvidnosti. *Mostar: Zbornik radova Ekonomskog fakulteta*, Vol. 23. No. 1., str. 233.

¹⁴⁸ Žager, K. et. al. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 45.

¹⁴⁹ Ibid., str. 45.

¹⁵⁰ Ježovita, A. (2014) *Oblikovanje modela za ocjenu kvalitete poslovanja poduzeća na temelju financijskih izvještaja*. Zagreb: Ekonomski fakultet. str. 139.

¹⁵¹ Ibid., str. 140.

poduzeća. Na temelju pokazatelja likvidnosti može se zaključiti da je poduzeće Prostorica likvidno i financijski stabilno.

Tablica 16: Pokazatelji likvidnosti poduzeća Prostorica d.o.o. za razdoblje od 2014. do 2018. godine

POKAZATELJI	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,1212	0,6269	0,6017	0,6476	0,2173
Koeficijent ubrzane likvidnosti	1,2107	1,7903	1,6285	1,8178	1,4879
Koeficijent tekuće likvidnosti	3,7615	3,8377	2,6572	4,0070	3,4271
Koeficijent financijske stabilnosti	0,7367	0,6127	0,7013	0,7207	0,7616

Izvor: Izrada autora prema dostupnim financijskim izvještajima preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja sa stranica Financijske agencije, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do> (15.04.2021.)

Pokazatelji zaduženosti pokazuju u kolikoj mjeri se poduzeće financira iz vlastitih, a koliko iz tuđih izvora financiranja. „Pokazatelji statičke zaduženosti su koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja i koeficijent financiranja te se utvrđuju na temelju podataka iz bilance.“¹⁵² „Pokazateljima dinamičke zaduženosti smatraju se pokazatelji pokrića troškova i faktor zaduženost, a utvrđuju se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka i bilance.“¹⁵³ Pokazatelji zaduženosti Prostorije izračunani su u tablici 17. Koeficijent financijske zaduženosti izračunava se kao omjer ukupnih obveza i ukupne imovine i „pokazuje koliki je dio ukupne imovine financiran iz tuđih izvora.“¹⁵⁴ Koeficijent bi trebao iznositi jednako ili manje od 0,5. Iz tablice je vidljivo da poduzeće ne zadovoljava navedeni kriterij, a najveća zaduženost bila je u 2014. godini. Koeficijent vlastitog financiranja pokazuje koliki se udio ukupne imovine financira iz vlastitog kapitala. Zbroj koeficijenta zaduženosti i koeficijenta vlastitog financiranja bi trebao iznositi 1, odnosno 100%. Koeficijent zaduženosti veći je od koeficijenta vlastitog financiranja kroz cijelo promatrano razdoblje što znači da se poduzeće Prostorica više financira iz tuđih nego iz vlastitih izvora. Koeficijent financiranja je kroz svih pet godina veći od 1, a osobito u 2014. kada iznosi 3,89, što znači da poduzeće Prostorica veći dio svoje ukupne imovine financira iz tuđih izvora financiranja. Pokazatelj pokrića troškova kamata je najvažniji pokazatelj zaduženosti. Poželjno je da taj koeficijent bude što je moguće veći. Iz tablice je vidljivo da je pokazatelj pokrića troškova kamata 8,25 te da kroz sljedeće četiri godine raste, a osobito u 2016., što je pozitivno za poduzeće. Naime, što je veće pokriće

¹⁵² Ježovita, A. (2014) *Oblikovanje modela za ocjenu kvalitete poslovanja poduzeća na temelju financijskih izvještaja*. Zagreb: Ekonomski fakultet. str. 143.

¹⁵³ Ibid., str. 145.

¹⁵⁴ Ibid., str. 142.

troškova kamata to je zaduženost manja. „Veće pokriće troškova kamata ukazuje na snažniju solventnost, pružajući veću sigurnost da poduzeće može podmiriti svoje dugove iz zarada iz poslovnih aktivnosti.“¹⁵⁵ Iz navedenog se može zaključiti da je poduzeće Prostorija solventno. „Faktor zaduženosti pokazuje koliko je godina potrebno da se iz ostvarene zadržane dobiti uvećane za amortizaciju podmire ukupne obveze.“¹⁵⁶ Faktor zaduženosti Prostorije je najveći u 2014. i 2017. dok u 2018. pada što je izuzetno povoljno jer to znači da je poduzeću potrebno manje godina da iz zadržane dobiti i amortizacije podmiri svoje ukupne obveze.

Tablica 17: Pokazatelji zaduženosti poduzeća Prostorija d.o.o. za razdoblje od 2014. do 2018. godine

POKAZATELJI	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Koeficijent zaduženosti	0,7808	0,6927	0,6297	0,5258	0,5631
Koeficijent vlastitog financiranja	0,1954	0,2683	0,2879	0,3989	0,3988
Koeficijent financiranja	3,8914	2,5826	2,1545	1,3068	1,3965
Pokriće troškova kamata	8,2523	13,8755	38,1099	25,9897	20,5012
Faktor zaduženosti	8,1343	5,5803	4,1058	8,2129	1,9614

Izvor: Izrada autora prema dostupnim financijskim izvještajima preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja sa stranica Financijske agencije, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do> (15.04.2021.)

„Pokazatelji aktivnosti ukazuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu.“¹⁵⁷ Pokazatelji aktivnosti prikazani su u tablici 18. Koeficijent obrta ukupne imovine je kroz svih pet godina manji od 1 što znači da poduzeće nije nijednom obrnulo ukupnu imovinu. U 2015. je koeficijent bio najveći te je svaka kuna imovine rezultirala sa 0,94 lipa prihoda. Prema koeficijentu obrta kratkotrajne imovine poduzeće u 2014. na 1 kn uložene imovine stvori 2,26 kuna ukupnih prihoda. U naredne tri godine se taj broj smanjuje, ali ponovno raste u 2018. Koeficijent obrta potraživanja pokazuje koliko prihoda poduzeće ostvaruje na 1 kunu potraživanja. Poželjno je da taj koeficijent bude što veći. Koeficijent obrta potraživanja Prostorije u 2014. iznosi 7,57 kuna, u 2015. 6,29 kuna, u 2016. 6,94 kuna, u 2017. 8,18 kuna i u 2018. 7,28. kuna. Pokazatelj trajanja naplate potraživanja pokazuje koliko je poduzeću potrebno da naplati potraživanja. U 2014. Prostoriji je trebalo, u prosjeku, 48 dana da naplati potraživanja, u 2015. 58 dana, u 2016. 53 dana, u 2017. 45 dana i u 2018. 50 dana.

¹⁵⁵ Ježovita, A. (2014) *Oblikovanje modela za ocjenu kvalitete poslovanja poduzeća na temelju financijskih izvještaja*. Zagreb: Ekonomski fakultet. str.145.

¹⁵⁶ Ibid.,str.146

¹⁵⁷ Ibid., str. 148.

Tablica 18: Pokazatelji aktivnosti poduzeća Prostorja d.o.o. za razdoblje od 2014. do 2018. godine

POKAZATELJI	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Koeficijent obrta ukupne imovine	0,7791	0,9415	0,6766	0,7960	0,7137
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	2,2618	1,9644	1,4092	1,9720	2,1024
Koeficijent obrta potraživanja	7,5665	6,2855	6,9380	8,1812	7,2788
Trajanje naplate potraživanja u danima	48,2389	58,0701	52,7530	44,6145	50,1456

Izvor: Izrada autora prema dostupnim financijskim izvještajima preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja sa stranica Financijske agencije, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do> (15.04.2021.)

5.4. Ocjena uspješnosti poslovanja

Pokazatelji koji se izračunavaju prilikom ocjene uspješnosti poslovanja su pokazatelji ekonomičnosti i pokazatelji profitabilnosti.¹⁵⁸

„Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda i pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda.“¹⁵⁹ Pokazatelji ekonomičnosti su ekonomičnost ukupnog poslovanja, ekonomičnost poslovnih aktivnosti i ekonomičnost financiranja te su prikazani u tablici 19. „Poželjno je da pokazatelji ekonomičnosti budu što je moguće veći brojevi. Što su pokazatelji ekonomičnosti veći brojevi, poduzeće uspješnije posluje.“¹⁶⁰ Kod poduzeća Prostorja pokazatelji ekonomičnost ukupnog poslovanja su kroz svih pet godina veći od 1 što znači da su prihodi veći od rashoda. Pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja najveći je u 2016. kada iznosi 1,19 što znači da poduzeće na 1 kunu rashoda stvori 1,19 kuna prihoda. Poslovni prihodi veći su od poslovnih rashoda tijekom cijelog promatranog razdoblja pa su iz tog razloga koeficijenti ekonomičnosti poslovnih aktivnosti zadovoljavajući. Pokazatelj ekonomičnosti poslovnih aktivnosti najveći je u 2016. i iznosi 1,19. Ekonomičnost financiranja je negativna u svim godinama, osim u 2017. kada iznosi 2,71.

¹⁵⁸ Žager, K. et. al. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 45.

¹⁵⁹ Ježovita, A. (2014) *Oblikovanje modela za ocjenu kvalitete poslovanja poduzeća na temelju financijskih izvještaja*. Zagreb: Ekonomski fakultet. str. 154.

¹⁶⁰ Ibid, str.154.

Tablica 19: Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Prostorija d.o.o. za razdoblje od 2014.do 2018. godine

POKAZATELJI	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,0637	1,1279	1,1858	1,1573	1,1399
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	1,0663	1,1298	1,1888	1,1623	1,1487
Ekonomičnost financiranja	0,7316	1,0423	0,9627	2,7076	0,4220

Izvor: Izrada autora prema dostupnim financijskim izvještajima preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja sa stranica Financijske agencije, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do> (15.04.2021.)

Tablica 20 prikazuje pokazatelje profitabilnosti poduzeća Prostorija d.o.o. za razdoblje od 2014. do 2018. „Pokazatelji profitabilnosti mjere uspjeh ostvarivanja zarada poduzeća.“¹⁶¹ Poželjno je da pokazatelji profitabilnosti budu što je moguće veći brojevi. „Neto marža profita računa se kao odnos čiste neto dobiti poduzeća i njegovih ukupno ostvarenih prihoda.“¹⁶² Poduzeće Prostorija kroz svih pet godina posluje s dobiti što ukazuje na postojanje neto marže profita. Najveća neto marža profita je u 2016. i iznosi 16,08%. Bruto marža profita izračunava se kao odnos dobiti prije poreza uvećane za rashode od kamata i ukupnih prihoda. Bruto marža profita Prostorije je pozitivna u svim promatranim godinama. Najveća je u 2016. i iznosi 16,08% što znači da poduzeće ima na raspolaganju 16,08% prihoda za pokrivanje troškova. Može se uočiti da su neto marža profita i bruto marža profita jednake u 2016. i 2017. zbog poreza na dobit. Pokazatelji rentabilnosti imovine računaju se kao odnos neto odnosno bruto dobiti uvećane za rashode od kamata i ukupne imovine. Pokazatelji rentabilnosti imovine Prostorije su pozitivni kroz promatrano razdoblje, a najveći su u 2017. kada poduzeće stvara 11,14% profita na 1 kunu uložene imovine. „Pojedinačni pokazatelj koji mjeri sposobnost poduzeća da ostvari povrat na vlastiti uloženi kapital zove se rentabilnost vlastitog kapitala. Što je taj pokazatelj veći, vlasnici kapitala će u kraćem roku ostvariti povrat uloženi sredstava.“¹⁶³ Rentabilnost vlastitog kapitala je kod poduzeća Prostorija zadovoljavajući kroz svih pet godina. U 2015. godini je postotak najveći kada poduzeće ostvaruje 38% povrata u odnosu na uloženi kapital. Na temelju izračunatih pokazatelja profitabilnosti može se zaključiti da poduzeće Prostorija u promatranom razdoblju ostvaruje dobit i posluje profitabilno.

¹⁶¹ Ježovita, A. (2014) *Oblikovanje modela za ocjenu kvalitete poslovanja poduzeća na temelju financijskih izvještaja*. Zagreb: Ekonomski fakultet. str.158.

¹⁶² Ibid.,str. 160.

¹⁶³ Ježovita, A., Žager, L. (2014) *Ocjena zaduženosti poduzeća pokazateljima profitabilnosti*. Zagreb: Zbornik Ekonomskog fakulteta, Vol. 12 No. 1.,str. 5.

Tablica 20: Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Prostorja d.o.o. za razdoblje od 2014. do 2018. godine

POKAZATELJI	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Neto marža profita	6,47%	11,80%	16,08%	14,12%	12,87%
Bruto marža profita	6,71%	12,16%	16,08%	14,12%	12,87%
Neto rentabilnost imovine	4,91%	10,95%	10,72%	11,14%	9,08%
Bruto rentabilnost imovine	5,09%	11,29%	10,72%	11,14%	9,08%
Rentabilnost vlastitog kapitala	22,32%	38,00%	36,28%	26,89%	21,72%

Izvor: Izrada autora prema dostupnim financijskim izvještajima preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja sa stranica Financijske agencije, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do> (15.04.2021.)

Nakon provedene horizontalne i vertikalne analize te analize pomoću pokazatelja, može se zaključiti da poduzeće Prostorja d.o.o. u razdoblju od 2014. do 2018. posluje sigurno i uspješno.

6. ZAKLJUČAK

Temeljni financijski izvještaji odraz su poslovanja poduzeća, a ocjena sigurnosti i uspješnosti poslovanja oblikuje se uz pomoć analize financijskih izvještaja. Tehnike i postupci koji se koriste prilikom analize financijskih izvještaja su horizontalna i vertikalna analiza te analiza pomoću pokazatelja.

U ovom radu analizirani su financijski izvještaji poduzeća Prostoria d.o.o. za razdoblje od 2014. do 2018. godine i na temelju dobivenih informacija ocijenjena je sigurnost i uspješnost poslovanja. Sigurnost poslovanja ocjenjuje se na temelju podataka iz bilance, a uspješnost poslovanja na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka. Prostoria je mlado poduzeće koje se bavi proizvodnjom dizajnerskog namještaja visoke kvalitete. Prostoria iz godine u godinu raste i napreduje ulažući u tehnologiju i razvoj novih pogona. Osim toga, ulaže i u radnu snagu pa broj zaposlenih raste iz godine u godinu. Iz bilance je vidljivo da je kroz promatrano razdoblje od pet godina kratkotrajna imovina veća od kratkoročnih obveza što ukazuje na postojanje radnog kapitala. Račun dobiti i gubitka pokazuje da Prostoria kroz promatrano razdoblje posluje s dobiti koja se iz godine u godinu povećava. Sigurnost poslovanja ocjenjuje se pomoću pokazatelja likvidnosti, zaduženosti i aktivnosti. Svi izračunani pokazatelji likvidnosti poduzeća Prostoria su zadovoljavajući što znači da je poduzeće likvidno, odnosno da može podmiriti svoje dospjele kratkoročne obveze. Pokazatelji zaduženosti su većinom nepovoljni što ukazuje na to da se poduzeće većim dijelom financira iz tuđih, a manjim dijelom iz vlastitih izvora financiranja. Međutim, pokazatelj pokrića troškova kamata se iz godine u godinu povećava što znači da se zaduženost smanjuje. Pokazatelji aktivnosti su za promatrano razdoblje povoljni. S obzirom da su izračunani pokazatelji većinom povoljni, može se zaključiti da poduzeće Prostoria posluje sigurno i financijski stabilno.

Pokazatelji ekonomičnosti, koji pokazuju uspješnost poslovanja, su većinom povoljni. Osim u 2014., 2016. i 2018. kada su financijski rashodi veći od financijskih prihoda pa poduzeće posluje s gubitkom iz financijskih aktivnosti. Pokazatelji profitabilnosti su zadovoljavajući budući da poduzeće ostvaruje dobit tijekom promatranog razdoblja. Stope bruto i neto marže profita jednake su u 2014., 2016., 2017. i 2018. zato što tada nije bilo poreznog opterećenja. Iz istog razloga su stope rentabilnosti imovine jednake u 2016., 2017. i 2018. godini. Iz navedenog se može zaključiti da poduzeće Prostoria posluje uspješno.

Na kraju se može zaključiti da je Prostorija poduzeće koje posluje sigurno i uspješno. Prostorija ima važan udio u drvnom sektoru Republike Hrvatske te zahvaljujući svojem specifičnom dizajnu i kvaliteti proizvoda predstavlja Hrvatsku u najboljem svijetlu na svjetskom tržištu.

POPIS SLIKA

Slika 1: Tradicionalna struktura računovodstva.....	3
---	---

POPIS TABLICA

Tablica 1: Kriteriji za određivanje veličine poduzeća u Republici Hrvatskoj	11
Tablica 2: Pokazatelji likvidnosti	18
Tablica 3: Pokazatelji zaduženosti	18
Tablica 4: Pokazatelji aktivnosti	19
Tablica 5: Pokazatelji ekonomičnosti.....	20
Tablica 6: Pokazatelji profitabilnosti.....	20
Tablica 7: Pokazatelji investiranja	21
Tablica 8:Komparativna bilanca poduzeća Prostorija d.o.o. za razdoblje od 2014. do 2018.	31
Tablica 9:Komparativna bilanca poduzeća Prostorija d.o.o. za razdoblje od 2014.do 2018.	32
Tablica 10:Komparativni račun dobiti i gubitka poduzeća Prostoriad.o.o za razdoblje od 2014. do 2018.	33
Tablica 11:Komparativni račun dobiti i gubitka poduzeća Prostoriad.o.o za razdoblje od 2014. do 2018.	34
Tablica 12:Strukturna bilanca poduzeća Prostorija d.o.o. za razdoblje od 2014. do 2016. godine	35
Tablica 13:Strukturna bilanca poduzeća Prostorija d.o.o. za razdoblje od 2017.do 2018.godine	36
Tablica 14:Strukturni račun dobiti i gubitka poduzeća Prostorija d.o.o. za razdoblje od 2014.do 2016.	37
Tablica 15:Strukturni račun dobiti i gubitka za razdoblje od 2017.do 2018.	38
Tablica 16:Pokazatelji likvidnosti poduzeća Prostorija d.o.o. za razdoblje od 2014. do 2018.godine.....	40
Tablica 17:Pokazatelji zaduženosti poduzeća Prostorija d.o.o. za razdoblje od 2014. do 2018. godine	41
Tablica 18:Pokazatelji aktivnosti poduzeća Prostorija d.o.o. za razdoblje od 2014. do 2018. godine	42
Tablica 19: Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Prostorija d.o.o. za razdoblje od 2014.do 2018. godine.....	43
Tablica 20:Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Prostorija d.o.o. za razdoblje od 2014. do 2018. godine.....	44

POPIS LITERATURE

KNJIGE I ČLANCI:

1. Abramović, K. (2008) *Primjena hrvatskih standarda financijskog izvještavanja: s poreznim propisima*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.
2. Dečman, N. (2012) Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj. *Ekonomski pregled*, Vol.63. No.7-8., str.446-467.
3. Gulin, D., Tušek, B., Žager, L. (2012) *Poslovno planiranje, kontrola i analiza*, drugo izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.
4. Helfert, E. A. (1997) *Tehnike financijske analize*, sedmo izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.
5. Ježovita, A. (2014) *Oblikovanje modela za ocjenu kvalitete poslovanja poduzeća na temelju financijskih izvještaja*. Zagreb: Ekonomski fakultet.
6. Ježovita, A. (2015) *Mogućnosti ocjene kvalitete zaduženosti poduzeća primjenom financijskih pokazatelja profitabilnosti*, posebno izdanje, Mostar: Zbornik radova Ekonomskog fakulteta.
7. Ježovita, A., Žager, L. (2014) *Ocjena zaduženosti poduzeća pokazateljima profitabilnosti*, Zagreb: Zbornik radova Ekonomskog fakulteta, Vol. 12. No. 1.
8. Lovrinčević, Ž., Mikulić, D. (2014) Utjecaj šumarstva i drvne industrije na gospodarstvo Hrvatske. *Šumarski list*, Vol. 138. No. 11-12.
9. Subramanyam, K.R. (2014) *Financial Statement Analysis*, 11th edition, New York: McGraw Hill.
10. Žager, K., Tušek, B., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., Žager, L. (2016) *Računovodstvo I: Računovodstvo za neračunovođe*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.
11. Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., Ježovita, A., Žager, L. (2020) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi*, četvrto izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.

12. Žager, L., Mamić Sačer, I. (2015) Analiza financijskih izvještaja u funkciji ocjene sigurnosti i uspješnosti poslovanja poduzeća, *Računovodstvo i financije*, br.1., Zagreb.
13. Žager, L., Ježovita, A. (2017) *Utjecaj strukture imovine poduzeća na ocjenu likvidnosti*, Mostar: Zbornik radova Ekonomskog fakulteta, Vol. 23. No. 1.

INTERNETSKI IZVORI:

14. Hrvatska gospodarska komora (2020) *Drvena industrija i proizvodnja namještaja u Republici Hrvatskoj – analiza izvoznih mogućnosti*, Zagreb. Dostupno na: https://cms.digitalnakomora.hr/sites/default/files/202012/Analiza%20izvoznih%20mogu%C4%87nosti%20-%20drvni%20sektor_0.pdf (10.03.2021.)
15. Hrvatske šume d.o.o., *Šume u Hrvatskoj*. Dostupno na: <https://www.hrsume.hr/index.php/hr/ume/opcenito/sumeuhrv> (09.04.2021.)
16. Ministarstvo poljoprivrede (2017). *Strategija razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske 2017-2020 s akcijskim planom provedbe 2017-2020*. Zagreb: Vlada Republike Hrvatske, str. 10. Dostupno na: https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/sume/drvena_industrija/strateski_operativni_dokumenti/Strategija_razvoja_prerade_drva_akcijski_2017-2020.pdf (12.04.2021.)
17. Narodne novine (2007) *Odluka o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti*, Zagreb: Narodne novine d.d.
18. Narodne novine (2015) *Zakon o računovodstvu*, br.78/2015, Zagreb: Narodne novine d.d.
19. Narodne novine (2015) Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, br. 86/2015, Zagreb: Narodne novine d.d.
20. Prostorija d.o.o., dostupno na: <https://www.prostoria.eu/hr/o-nama/podaci-o-tvrtki/> (15.04.2021.)
21. Registar godišnjih financijskih izvještaja, Financijska agencija, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do> (15.04.2021.)